

Augšdaugavas Novada Vēstis

KULTŪRA ■

LAIMES DIENĀ ATKLĀTA JAUNĀ NAUJENES BIBLIOTĒKAS ĒKA

20. martā, ko visā pasaulē atzīmē kā Laimes dienu, durvis vēra jaunā Naujenes bibliotēkas ēka, kas turpmāk kļūs par informācijas, izglītības, kultūras, sabiedriskās saskarsmes un mūžizglītības centru Naujenes pagasta un Augšdaugavas novada iedzīvotājiem.

Iespēju pārcelties uz plašākām telpām bibliotēka gaidīja gadiem ilgi, un beidzot šis sapnis piepildījies. Kādreizējais Kraujas ciemata kultūras nams, kas nesenā pagātnē kalpoja kā bērnu un jauniešu centrs, nu ir pārtapis par modernāko bibliotēku novadā, kas tagad sevi pozicionē kā parka bibliotēku un plāno vairāk pievērsties vides problēmām un zaļaj domāšanai, piedāvājot apmeklētājiem atbilstošus pasākumus. Bibliotēkai tagad ir arī savs jauns logo, kurā atainota grāmata, zaļā dzīvesveida simbols – koks un Daugavas loki.

"Latviešiem ir sakāmvārds – kas pats strādā, tam laime palīdz. Lai mēs šodien varētu atrasties šajā modernajā ēkā, bija vajadzīga gan laime un veiksmē, gan milzīgs darbs," uzrunājot svētku dalībniekus, uzsvēra bibliotēkas vadītāja Diāna Čiževska.

Istenojot pašvaldības investīciju projektu, vecā ēka ir pārbūvēta, izveidojot telpas bibliotēkas vajadzībām un dažādu pasākumu rīkošanai. Iekštelpās uzbūvēts balkons, nomainīti logi un durvis, iekārtotas visas nepieciešamās komunikācijas, videonovērošana, signalizācija un iegādātas jaunas mēbeles. Bibliotēka ir pieejama arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

"Tas bija garš ceļš, kas ir sekmīgi noslēdzies. Tagad bibliotēkas apmeklētājiem ir pieejamas jaunas, gaišas telpas. Lietotāju apkalpošanas nodaļā piedāvājam grāmatas, e-pakalpojumus, datorus, internetu, datu bāzes. Bērnu zonā aicinām bērnus lietderīgi pavadīt laiku, lasot grāmatas, piedaloties lasīšanas veicināšanas pasākumos, spēlējot galda spēles. Uz balkona īpaša vieta ir studentiem, kuri var izmantot savu nozaru literatūru. Radošajās telpās tiks organizētas meistardarbnīcas, kurās varēs iegūt jaunas prasmes un iemaņas. Īpašs prieks mums ir par āra terasi, kur vasarā varēsim rīkot dažādas āra aktivitātes," stāsta bibliotēkas vadītāja.

Pašvaldībai šis projekts bija liela uzdrošināšanās. Augšdaugavas novada domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins atzīst, ka lēmums par tā īstenošanu pieņemts pirms pieciem gadiem un pa šo laiku nācies piedzīvot dažādas peripētijas, tostarp pandēmiju, taču neesot labuma bez ļaunuma, jo tieši iespēja piesaistīt finansējumu Covid-19 seku mazināšanai palīdzēja

ieceri īstenot. *"Pērn objektam bija sadārdzinājums, nācās visu izvērtēt, piemēram, terasei nav jumta un margu, bet tas paliks uz nākotni. Tomēr rezultāts ir, un to novērtēs apmeklētāji. Prieks, ka ēka neaizgāja postā, atliek to piepildīt ar saturu, bet darbinieki ieliek iekšā visu savu dvēseli, lai te viss notiktu,"* teica A. Kucins.

Kopumā projekts izmaksāja gandrīz 400 tūkstošus eiro. Būvdarbus veica SIA "Vanpro". Gan projektētāji, gan būvnieki darbu laikā saskārušies ar dažādām grūtībām, kas tika risinātas, meklējot kompromisus. Bibliotēkas projektētāji, SIA "Elko arhitektūra" arhitektei Sandrai Makstniecei šis ir pirmais bibliotēkas projekts, jo iepriekš projektējusi bērnudārzus, skolas un administratīvās ēkas, taču viņa atzīst, ka kopīgiem spēkiem izdevies panākt iecerēto rezultātu un mājīguma sajūtu ēkā. *"Bibliotēkas atklāšana ir liels notikums, bet bibliotēkas atklāšana jaunā ēkā ir milzīgs notikums visā Latvijā,"* teica arhitekte un dāvāja bibliotēkai grāmatu "Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi", kurā apkopoti Mārtiņa Ķibilda TV dokumentālajā raidījumā "Atslēgas. Gadsimta Latvijas vēstures atradumi" apskatītie 50 nozīmīgākie Latvijas vēstures notikumi simt gados.

Naujenes pagasta pārvaldes vadītāja Ināra Miglāne atzīst, ka piecu gadu projekts bijis sarežģīts, trūka finansējuma, taču ar pašvaldības atbalstu izdevies rast risinājumu. *"Pārbūves process nebija viegls, bet tas bija interesants laiks, bija gan ideju rosināšana, gan asa domu apmaiņa, bet spējām rast kompromisus. Un šodien mums ir viens no skaistākajiem objektiem mūsu pagastā."*

Kultūras pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne pauda prieku, ka Naujenes bibliotēka kļūs par vienu no tām vietām, kur ieliktas tehnoloģijas, dizains, izdoma, radošums un varēs ar lepnumu vest novada viesus un piesaistīt lasītājus no visa novada.

Kolēģus bibliotēkas atklāšanā sveica gan novada pagastu, gan kaimiņu pašvaldību bibliotekāri un izglītības iestāžu pārstāvji. Viesus ar muzikālu priekšnesumu sveica mūziķe Lidija Breska. Savukārt Raiņa mājas Berķenelē radošā komanda pasākuma viesiem piedāvāja izgatavot katram savu laimes pogu par piemiņu no šīs nozīmīgās dienas.

Jau atklāšanas reizē bibliotēkā varēja baudīt mākslinieces Silvas Linartes darbu izstādi, kas izveidota sadarbībā ar Daugavpils Marka Rotko mākslas centru un būs aplūkojama līdz pat maija beigām. Visas nedēļas garumā varēja apmeklēt dažādas interesantas lekcijas - par sīkspārņiem Latvijā, par vēsturi cilvēku dzīvesstāstos un vides saglabāšanu, kā arī tikties ar dzejnieku un mūziķi Guntaru Raču. Bibliotēka aicina arī turpmāk sekot jaunumiem un biežāk ielūkoties ciemos.

Teksts, foto: Inese Minova

IZGLĪTĪBA

ILŪKSTES JAUNIEŠIEM BŪS PIEEJAMA DAUDZFUNKCIONĀLA MĀCĪBU BĀZE

10. martā Ilūkstes Raiņa vidusskolas ēkā, Stadiona ielā 1, tika atklāta daudzfunkcionāla mācību bāze Valsts aizsardzības priekšmeta un Jaunsardzes vajadzībām. Projekta rezultātā tika veikti remontdarbi būvē "Šautuve", pielāgojot telpas nodarbībām, kā arī iegādāts nepieciešamais inventārs - kāpšanas siena, stendi ar bumbu savācējiem un matraču.

Atklājot pasākumu, Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs Jānis Eglīts šo projektu raksturoja kā labu piemēru izcilai sadarbībai starp pašvaldību un ministriju: "Šādu centru attīstība Latvijā ir ļoti svarīga, jo Valsts aizsardzība būs ieviesta mācību procesā jau no nākamā mācību gada. Tas ir labais piemērs, kad projekts ir realizēts krietni iepriekš." Šis ir pirmais līdzīga veida projekts Latvijā, kas ir tapis Jaunsardzes un Valsts aizsardzības mācības priekšmeta darbības nodrošināšanai.

Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Vitālijs Aizbalts īpaši atzīmēja instruktora Kaspara Kancāna devumu šī projekta īstenošanā un jauniešu izglītošanā, un izteica cerību, ka realizēsies projekta nākamā kārtā.

"Pirms četriem gadiem, kad

es nokļuvu šeit, Ilūkstē, man piedāvāja šo amatu. Izpētot mācību programmu, biju domājis, kur varētu nodarboties ar jauniešiem un kā notiks mācību process. Jaunieši kādreiz šajā ēkā bija nodarbojušies, bet jāsaka, ka telpas neatbilda mūsdienu standartiem. Nebija ventilācijas, telpās bija pelējums,

bet sienas notecējušas, kā arī apgaismojums bija ļoti kritisks," teic instruktors Kaspars Kancāns.

Jaunsargu centrs jau kopš 2019. gada Ilūkstes Raiņa vidusskolā īsteno pilotprojektu valsts aizsardzības mācībā, kura mērķis ir veicināt pilsonisko apziņu un patriotismu, kā arī ļaut

apgūt militārās pamatiemaņas un prasmes. "Jaunsargi" īsteno arī interešu izglītības programmu, kuras ietvaros bērni un jaunieši vecumā no 10 līdz 21 gadam var darboties brīvprātīgā Jaunsardzes kustībā ar mērķi attīstīt dzīvei nepieciešamās iemaņas un veicināt pilsonisko apziņu un patriotismu. Gan minētā interešu izglītības programma, gan pilotprojekts guvis atsaucību bērnu un jauniešu vidū, ir iesaistīts liels dalībnieku skaits (šobrīd 85 jaunsargi un kandidāti, 34 VAM audzēkņi), tika organizēti patriotiski pasākumi, ņemta dalība nometnēs un sacensībās, kur tika gūti augsti sasniegumi. Ilūkstes un tās apkārtnes bērnu un jauniešu vidū interese ņemt dalību jaunsargu aktivitātēs un valsts aizsardzības mācībā tikai pieaug.

Ilūkstes skolēnu projekts tika godalgots "Šautuve" 2020. gadā, First Lego League programmā, "City Shaper" sezonā, kas ir domāta jauniešiem, kuri komandās iesaistās pētniecībā, problēmu risināšanā, projektēšanā, robotikā. Projekta iecere bija atjaunot un pielāgot veco padomju laikā celto būvi "Šautuve" Ilūkstes Raiņa vidusskolā un izveidot daudzfunkcionālu mācību bāzi, ko varētu izmantot gan Ilūkstes pilsētas, gan tuvējo pagastu skolu audzēkņiem VAM apmācībai.

Minētajā bāzē paredzēts šaut ar "Airsoft" ieročiem (audzēkņiem vecumā no 10 līdz 16 gadiem), kā arī "CROSMAN" un "Hatsan" ieročiem (jauniešiem no 12 līdz 18 gadiem).

Āra nodarbībām nepiemērotos

laika apstākļos izveidotajās telpās var tikt veiktas ierindas, orientēšanās, WHT un DAKO apmācības. Daudzfunkcionālā infrastruktūras bāze būtu nepieciešama kvalitatīvu nometņu organizēšanai un īstenošanai Augšdaugavas novadā un plašākā mērogā. Šo objektu varētu izmantot, rīkojot dienas nodarbības, nometnes un sacensības Jaunsargiem.

Instruktors K. Kancāns: "Otrajā kārtā labiekārtos grīdu, tāpat jaunieši bija paredzējuši interaktīvo klasi. Interaktīvā klase būtu ļoti nozīmīga, jo jauniešiem nepieciešams attīstīt kritisko domāšanu, medijpratību, un, kas ir īpaši būtiski mūsdienu apstākļos - kibernetiķība."

2022. gada sākumā Augšdaugavas novada pašvaldība vērsās pie LR Aizsardzības ministrijas, lūdzot atbalstīt iepriekš minēto ieceri. Ministrija bija pretimnākoša un 2022. gada jūnijā ieceres īstenošanai ir piešķīrusi finansējumu 52 833 eiro apmērā, savukārt Augšdaugavas novads sedza izstrūkstošo daļu - 8238 eiro. Kopējās izmaksas sastāda 61 071 eiro.

Būvdarbus veica SIA "Builder Industry", savukārt inventāru piegādāja biedrība «Atrāciju prieks» (matraču kāpšanas sienai un šaušanas stendi ar bumbu savācējiem). SIA «Outdoors» piegādāja klinšu kāpšanas sienu.

Teksts, foto: D. Bitiņš

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRES TIKŠANĀS AR IZGLĪTĪBAS JOMAS PĀRSTĀVJIEM

23. martā Mākslu izglītības kompetences centrā "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas Saules skola" notika Izglītības un zinātnes ministres Andas Čakšas vizīte, kuras ietvaros Augšdaugavas novada un Daugavpils izglītības iestāžu pārstāvji, vadība un politiķi pārrunāja aktuālākos jautājumus izglītības jomā.

Augšdaugavas novada Izglītības pārvaldes vadītāja Janīta Zarakovska ministri un klātesošos iepazīstināja ar esošo situāciju novada skolās. Augšdaugavas novads atšķiras no pilsētas. Daugavpilī iedzīvotāju ir krietni vairāk, bet teritorija neliela, savukārt Augšdaugavas novadā situācija ir pretēja - dažas reizes mazāk iedzīvotāju un lielāka teritorija. Augšdaugavas novads teritorijas ziņā ir viens no lielākajiem valstī, kas nozīmē arī lielus attālumus starp skolām. Novada skolas ir samērā vienmērīgi izvietotas pa novada teritoriju.

"Dzirdam daudz pārmetumu par nekvalitatīvu izglītību mazajās skolās. Matemātikā centralizētajos eksāmenos visās Augšdaugavas novada izglītības iestādēs rezultāti ir augstāki nekā vidēji valstī. Līmenis arī citos priekšmetos nav zemāks, salīdzinot ar lielajām pašvaldībām," skaidro J. Zarakovska. Speciālajās izglītības programmās labus rezultātus uzrāda Biķernieku

pamatskola, kurā bērni ar īpašām vajadzībām ir nodrošināti ar visu nepieciešamo, lai varētu integrēties. Daudzi bērni uz šo pamatskolu tiek vesti no Daugavpils. Augšdaugavas novada skolās populāri ir robotikas pulciņi, un skolēni aktīvi piedalās gan novada, gan valsts līmeņa sacensībās. Novadā aktīvi darbojas Jaunsardze un tiek īstenots Valsts aizsardzības mācības priekšmets,

kam Ilūkstē marta vidū tika atklāta daudzfunkcionāla mācību bāze.

Uzrunas ievadā Anda Čakša atzina, ka problēmu izglītības nozarē ir daudz. Neapmierināti ir gan skolēni, gan vecāki, gan skolotāji. Pēc ministres domām ir jācenšas izprast, kas ir kvalitatīva izglītība, jo tikai šādā gadījumā varēs nodrošināt nepieciešamās prasmes un izglītību, lai absolventi būtu konkurētspējīgi

darba tirgū. Nepieciešams arī celt skolotāju algas, lai celtu šīs profesijas pārstāvju apmierinātību ar darbu. "Nogurums ir liels. Līdz šim pedagogiem netika nodrošināts pietiekoši liels apjoms materiālu stundu vadīšanai. Gatavošanās novadīt vienu stundu prasa piecas stundas sagatavošanās darbā, kas nav normāli," atzīst A. Čakša. Valdības deklarācijā, turpina ministre, ir iezīmēta arī profesionālās izglītības attīstība, proti, no kopējā absolventu skaita pusei ir jābūt profesionālās programmas beidzējiem. Tas arī sekmēs speciālistu atgriešanos novados, kur viņi varēs pielietot savas profesionālās prasmes.

Sarunā ar ministri tika aktualizēti jautājumi par pāriešanu uz mācībām valsts valodā, mobingu skolās, skolotāju amata prestiža celšanu, optimālais bērnu skaits klasēs, pedagogu trūkums un izglītojamo pārvadāšana ar autobusiem.

Vizīte Višķos

24. martā Izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša apmeklēja Latgales industriālā tehnikuma IPĪV "Višķi". Klāt bija arī Augšdaugavas novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vitālijs Aizbalts, Saeimas deputāti, kā arī Latgales Plānošanas reģiona padomes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, Latgales industriālā tehnikuma pārstāvji. Vizītes laikā tika apspriesta "Višķu" tālākā attīstība. Attīstības stratēģija līdz 2027. gadam paredz realizēt virkni pasākumu. Tos plāno realizēt pašvaldība kopā ar Izglītības un zinātnes ministriju. Viens

no projektiem ir jauna poligona būvniecība. Klātesošie diskutēja par iespējamajiem mācību poligona realizācijas veidiem. "Šo projektu vairs apturēt nevar," zīmīgi izteicās Sergejs Maksimovs.

Kopā ar politiķiem diskutēja arī Lauksaimniecības un industriālās tehnikas asociācijas vadītājs Aigars Lavrinovičs un kompānijas SIA "Amazone" valdes locekle Baiba Mikāla. Pēc viņu vārdiem, Latvijā būtu jāizvēlas 2 - 3 tehnikumi, kuros būtu jāiegulda līdzekļi, kas ir ielānoti šim plānošanas periodam, nevis iedalot visiem "pa druskai". Tas ir labs signāls no darba devējiem un pie šīs pieejas pieturas arī pašvaldība. Amazone Latvija ir gatava sadarboties ar pašvaldību, nākt "Višķos", būvēt tehnoloģiju centru, diagnostikas centru un apkopes centru. Pēc Vitālija Aizbalta teiktā, tuvākajā laikā sāksies šo centru projektēšanas darbi, lai varētu startēt ES līdzfinansējuma programmās.

Visas iesaistītās puses bija vienprātīgas, ka projektu ir iespējams realizēt, sadarbojoties starp pašvaldību, ministriju un uzņēmējiem. Latgales industriālajam tehnikumam ir sadarbības līgums ar Lauksaimniecības un industriālās tehnikas asociāciju par tehnikas nomu. Uzņēmums SIA "Amazone" gatavs slēgt līdzīgu sadarbības līgumu un piedalīties mācekļu apmācībā.

Teksts, foto: D. Bitiņš

■ AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES LĒMUMI

2023. gada 16. marta sēdē pieņemti 19 lēmumi:

- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības ceļu vidējā termiņa attīstības plānu 2023.-2025. gadam.
- Aktualizēja Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam Augšdaugavas novada investīciju plānu 2022.-2024. gadam.
- Izdeva saistošos noteikumus "Augšdaugavas novada pašvaldības budžets 2023. gadam".
- Izdeva nolikumu "Grozījums Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2022. gada 27. janvāra nolikumā Nr.89 "Augšdaugavas novada pašvaldības Naujenes pagasta pārvaldes nolikums"" un nolikumu "Par Augšdaugavas novada skolēnu vasaras

nodarbinātības programmu".

- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības iestādes "TAKA" Pirmā pasaules kara mantojuma tūrisma maršruta, muzeja Medumos maksas pakalpojumus.
- Atbalstīja projekta "Augšdaugavas novada un Zarasu rajona kultūras tūrisma attīstīšana, atbalstot vietējos amatniekus un māksliniekus ar inovatīvu kultūras pasākumu palīdzību" idejas iesniegšanu Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2021.- 2027. gadam projektu konkursam.
- Atzina transportlīdzekli par ilgstoši atstātu uz ceļa Skrudalienas pagastā.
- Noteica sociālā dzīvokļa statusu Subatē.
- Atjaunoja zemes īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu Subatē.

- Nolēma pārdot 3 nekustamos īpašumus Ilūkstē, Šēderes un Višķu pagastā.

- Nolēma pārdot uz nomaksu 2 nekustamos īpašumus Naujenes un Tabores pagastā.

- Nolēma rīkot atkārtotās izsoles 2 nekustamajiem īpašumiem Līksnas un Svences pagastā un apstiprināja izsoles noteikumus.

- Atzina par starpgabalu zemes vienību Nīcgales pagastā.

- Nolēma izstāties no biedrības "Latgales reģiona attīstības aģentūra" biedru sastāva.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti”.

■ PAŠVALDĪBA

PAR KOKSNES UN AUGU ATKRITUMU DEDZINĀŠANU

Pamatojoties uz Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2022. gada 27. janvāra saistošiem noteikumiem Nr. 31 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Augšdaugavas novadā"

pašvaldība ir noteikusi, ka laika posmā no 17. līdz 30. aprīlim Ilūkstē, Subatē un Augšdaugavas novada vasarnīcu (tostarp dārzkopības biedrības) teritorijās var notikt koksnēs un augu, nekompostējamo dārzu un parku atkritumu sadedzināšana. Dedzināšana ir pieļaujama, ja tas neradīs apdraudētus cilvēkus

un nerada draudus cilvēku dzīvībai un veselībai, videi, kā arī personas mantai!

Saskaņā ar noteikumiem iepriekšminēto atkritumu sadedzināšana var notikt pašvaldības noteiktā laikā divas nedēļas pavasarī un rudenī, kad notiek teritoriju sakopšanas darbi.

VISĀ VALSTĪ PIEMINĒJA 1949. GADA 25. MARTU

25. martā vienlaikus visos Latvijas novados un pilsētās, kā arī citviet pasaulē, tika pieminēta 74. gadadiena kopš 1949. gada 25. marta deportācijām, kad 42 300 Latvijas ļaudis tika vardarbīgi deportēti uz Sibīriju. Piemiņas pasākumos 43 pašvaldībās tika nolasīti izsūtīto vārdi, to vecums un dzīvesvieta. Lasījumus ievadīja Valsts prezidenta Egila Levita uzruna. Lasījumu tiešraidē Augšdaugavas novada Kultūras centrā "Vārpa" deportēto vārdus nolasīja Madara Suveizda, Juris Lāčaunieks un Madara Aleksejeva.

Lasījumus var noskatīties Youtube saitē <https://www.youtube.com/watch?v=HU4lqeDOQA8>, Latvijas Nacionālās bibliotēkas mājaslapā LNB.lv, kā arī īpaši piemiņas pasākumam izstrādātā digitālā kartē deportetie.kartes.lv. Karti deportetie.kartes.lv izstrādājusi SIA "Jāņa sēta", pamatojoties uz Latvijas Valsts arhīva veidoto deportēto

Latvijas iedzīvotāju sarakstu un tur norādītajām vēsturiskajām adresēm. Atverot deportēto karti, kreisajā pusē atrodamas divas sadaļas "Deportētie iedzīvotāji" un "Piemiņas pasākumi". Sadaļas "Deportētie iedzīvotāji" kartē var skatīt 1941. gadā un 1949. gadā deportēto Latvijas iedzīvotāju sarakstus. Izvēloties deportāciju gadu, karti iespējams pietuvināt tik tuvu, ka redzama konkrēta adrese, māja vai sēta. Uzspiežot uz apļa, redzams saraksts ar informāciju par aizvestajiem cilvēkiem – viņu vārds, uzvārds un vecums.

Savukārt sadaļā "Piemiņas pasākumi" iespējams skatīt notikušos lasījumus.

Piemiņas pasākumu "Aizvestie. Neaizmirstie" rīko Valsts prezidenta kanceleja un Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar SIA "Jāņa sēta" un Latvijas Pašvaldību savienību, kā arī 36 Latvijas novadiem un septiņām valstspilsētām. Pasākumu iniciatore ir Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete.

DEPUTĀTU PIENĒMŠANAS LAIKI

Augšdaugavas novada deputāti pieņem iedzīvotājus gan klātienē, gan Zoom platformā. Mājaslapu piekļuvei Zoom platformā meklējiet: augšdaugavasnovads.lv

Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs		
Arvids Kucins		
03.04.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpils, pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 654 22 238	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja 1. vietnieks Aivars Rasčevskis		
17.04.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpils, pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 654 22 238	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Vitālijs Aizbalts		
18.04.	Bebrene pagasta pārvalde	14.00-16.30
25.04.	Kalupes pagasta pārvalde	14.00-16.30
Maigurs Krievāns		
04.04.	Ilūkstes pilsētas administrācijas ēka	09.00-13.00
Jānis Belkovskis		
03.04.	Višķu pagasta pārvalde	10.00-13.00
17.04.	Maļinovas pagasta pārvalde	10.00-12.00
Viktors Jasiņavičs		
02.03.	Tiešsaistes Zoom platformā	15.30-17.30
13.04.	Ilūkstes pilsētas administrācijas ēka	15.00-16.30
20.04.	Tiešsaistes Zoom platformā	16.30-17.30
28.04.	Ilūkstes Raiņa vidusskolas IPĪV Subatē	15.30-16.00
28.04.	Subates pilsētas un Prodes pagasta pārvalde	16.10-16.40
Pāvils Kveders		
04.04.	Tabores pagasta pārvalde	14.00-16.00
Reinis Līcis		
03.04.	Ilūkstes pilsētas administrācija	13.00-16.00
04.04.	Tabores pagasta pārvalde	14.00-16.00
Aleksejs Mackevičs		
03.04.	Tiešsaistes Zoom platformā	17.00-19.00
11.04.	Bīķernieku pamatskola	15.00-16.00
17.04.	Tiešsaistes Zoom platformā	17.00-19.00
24.04.	Bīķernieku pamatskola	15.00-16.00
Dainis Millers		
17.04.	Tiešsaistes Zoom platformā	15.00-17.00
Gunta Okmane		
05.04.	Subates kultūras nams	09.00-11.00
19.04.	Subates kultūras nams	13.00-15.00
Dzintars Pabērzs		
04.04.	Tabores pagasta pārvalde	14.00-16.00
Deniss Sarafaņuks		
19.04.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
26.04.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
Aleksandrs Sibircevs		
14.04.	Svences vidusskola	16.00-18.00
25.04.	Medumu pagasta pārvalde	15.30 - 16.30
Regīna Tamane		
04.04.	Demenes pagasta pārvalde	09.00-11.00
11.04.	Upes iela 4, Kumbulji, Demenes pagasts	09.00-11.00
18.04.	Vecsalienas muižas pils	14.00-16.00

Deputātu pieņemšanas laiks var mainīties. Lūdzu sekojiet aktuālajai informācijai mājas lapā www.augšdaugavasnovads.lv sadaļā "Pašvaldība"->"Domes deputāti"

Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors
Pēteris Dzalbe pieņem iedzīvotājus
katru pirmdien no 15.00 - 17.00
pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 65422238

PAŠVALDĪBAS BUDŽETS

PIEŅEMTS AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS 2023. GADA BUDŽETS

16. marta Augšdaugavas novada pašvaldības domes sēdē tika pieņemts 2023. gada pašvaldības budžets. Pašvaldības ieņēmumi ielānāti 37,5 miljonu eiro apmērā. Lielākās ienākumu pozīcijas veidos iedzīvotāju ienākuma nodoklis – 11,8 miljoni eiro, nekustamā īpašuma nodoklis 1,6 miljonu eiro apmērā, dabas resursu nodoklis – 0,9 miljoni eiro, savukārt 19 miljonus eiro pašvaldība saņems kā transfertus no valsts budžeta – 1,1 miljonu eiro ES projektu īstenošanas ietvaros, 8,2 miljonus eiro pašvaldība no valsts saņems kā dotācijas valsts budžetā noteiktu programmu īstenošanai, savukārt no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda Augšdaugavas novada pašvaldībai ir atvēlēti 9,7 miljoni eiro. 2,3 miljoni eiro ir plānots saņemt no pašvaldības sniegtajiem maksas pakalpojumiem. Pārējie ieņēmumi plānoti 1,9 miljonu eiro apmērā.

Izdevumi savukārt plānoti nepilnu 46,4 miljonu eiro apmērā. Izdevumu pārsniegumu pār ieņēmumiem plānots segt no pašvaldības rīcībā esošajiem naudas līdzekļu atlikumiem gada sākumā – 8,7 miljoni eiro, kā arī veicot aizņēmumus 2,3 miljonu apmērā. Budžetā ir paredzēta aizņēmumu pamatsummas atmaksa 2,1 miliona

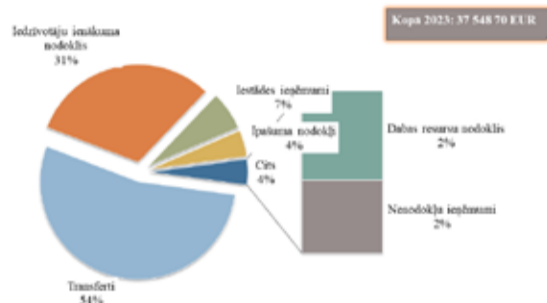
Augšdaugavas novada izpilddirektors Pēteris Dzalbe: *“Pie smagnējas situācijas kopumā valstī ar energoresursu pieejamību, un tādēļ, ka liela daļa līdzekļu jātērē dārgiem energoresursiem, budžets kopumā ir sabalansēts.”*

Izdevumi

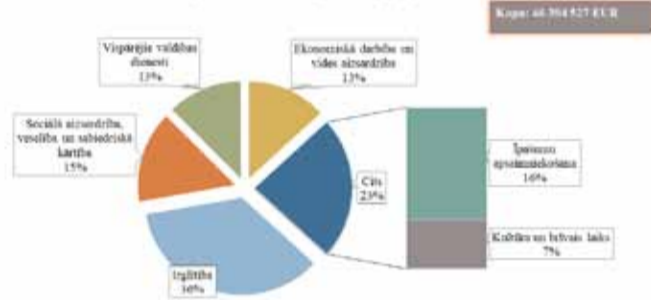
Pašvaldības 2023. gada budžetā izdevumu lielākā daļa tradicionāli atvēlēta izglītībai – 16,4 miljoni eiro jeb 36%, 15% sociālai aizsardzībai (6,7 miljoni eiro) un veselībai (0,4

2023. gada pamatbudžeta ieņēmumu struktūra

2023. gada pamatbudžeta izdevumu struktūra pēc funkcionālajām kategorijām

miljoni eiro), valdības dienestiem ielānāti 13% jeb 5,8 miljoni eiro, ekonomiskai darbībai atvēlēti 13% no izdevumiem jeb 4 miljoni eiro, vides aizsardzībai – 2,1 miljons eiro.

Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 7,6 miljonu lieli izdevumi jeb 16%, savukārt sadaļai “atpūta, kultūra un reliģija” atvēlēti 3,4 milj. eiro (7%)

Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem sastādīs 350 000 eiro.

“Ja mēs paskatāmies uz strukturālo budžetu, tika izveidota sadaļa “atbildība pagastu speciālistiem”, lai katrā pagastā būtu kultūras darba vadītājs, kurš būtu atbildīgs par sadarbību ar iedzīvotājiem un, lai atdzīvīnātu kultūras dzīvi pagastos. Otrs moments, tiem cilvēkiem, kas uztur pagastu ceļus vai nodrošina skolēnu pārvadāšanu, arī viņiem būtu paaugstinātas algas,” teic P.

Dzalbe. Pēc izpilddirektora teiktā, to darīt bija nepieciešams, lai noturētu speciālistus novadā.

Investīciju projekti

2023. gada budžetā atbalstītie vērienīgākie investīciju projekti izglītības jomā ir pirmsskolas izglītības iestādes “Zvaniņš” Bebrenes filiāles energoefektivitātes paaugstināšana, kam atvēlēti 342,8 tūkstoši eiro. Latgales industriālā tehnikuma izglītības programmu īstenošanas vietā Višķos atjaunos mācību korpusu un paaugstinās tā energoefektivitāti par 1,3 miljoniem eiro. No aizņēmuma līdzekļiem ir iecerēts veikt autobusu iegādi skolēnu pārvadāšanai 500 tūkstošu eiro apmērā – budžetā šim mērķim atvēlēti 50 tūkstoši eiro aizņēmuma līdzfinansējumam.

Laucesas pagastā plānots pabeigt projektu moduļa tipa katlu mājas un siltumtīkla pieslēguma izbūvi ēkām Miera ielā, Mīrnija ciemā (322,2 tūkstoši eiro). Katlu mājas atjaunošanas projektu šogad līdz galam īstēnos arī Medumu speciālajā pamatskolā. Tajā uzstādīs atjaunojamus energoresursus izmantojošo iekārtu par 37,7 tūkstošiem eiro.

Augšdaugavas novada pašvaldības ēku vides pieejamības nodrošināšanas pasākumiem atvēlēs 387,8 tūkstošus eiro. Paredzēts īstenot Dienvidlatgales pašvaldību degradēto teritoriju revitalizācijas projektu uzņēmējdarbības attīstībai Majinovas ciemā (43 417 eiro). Turpināsies bijušās skolas ēkas pārbūve par īres dzīvokļiem Ilūkstē, kam atvēlēti 100 258 eiro.

Tāpat ir ielānāti turpināt Eiropas projektus sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei, kopumā tam atvēlot 250 tūkstošus eiro. No aizņēmuma līdzekļiem ir iecerēts veikt pansijas “Dižkoks” avārijas stāvoklī esošās ēkas nojaukšanu par 171,3 tūkstošiem eiro – budžetā šim mērķim atvēlēti 25,7 tūkstoši eiro aizņēmuma līdzfinansējumam.

Pašvaldība turpinās skolēnu vasaras nodarbinātības programmu, tam paredzot 135,1 tūkstošus eiro.

Tiks turpināts atbalsts biedrībām un nevalstiskajām organizācijām 78,4 tūkstošu eiro apmērā.

Īpaša loma 2023. gada budžetā ir atvēlēta bioloģiskās daudzveidības un ainavu aizsardzības pasākumiem (1,8 miljoni eiro), kur lielākais pasākums ir 2021. gadā uzsāktais Višķu mazuta glabātavas sanācijas projekts.

Pašvaldība bibliotēkām iegādāsies grāmatas 33,8 tūkstošu eiro apmērā, savukārt XXVII Vispārējiem latviešu Dziesmu un Deju svētkiem Rīgā, kolektīvu dalībai ir atvēlēti līdzekļi 61,3 tūkstošu eiro apmērā.

Ir plānots izstrādāt būvprojektus energoefektivitātes celšanai dienesta viesnīcai Višķos (46 tūkst.), veselības centram “Ilūkste” (29,8 tūkst.), Naujenes kultūras centram (26,8 tūkst.) un Sventes Tautas namam (22,9 tūkst.).

Turpina Augšdaugavas novada izpilddirektors: *“No ceļu fonda iezīmēti līdzekļi vairākiem ceļiem Subatē, Kalkūnē, Ilūkstē un arī pārējos pagastos. Cenšamies sabalansēt katra pagasta intereses, lai nodrošinātu piekļuvi infrastruktūras objektiem tur, kur tie nav apmierinošā stāvoklī.”*

Šī gada budžetā ir paredzēti 234 000 eiro novada energoefektivitātes programmā iedzīvotāju atbalstam, taču ziemā par šiem līdzekļiem vienlaicīgi sakārtot visas pašvaldībā esošās daudzdzīvokļu ēkas nav iespējams, tādēļ iedzīvotāji tiek aicināti izmantot Eiropas Savienības fondus:

“Ļoti laba ir Altum programma, kas ļauj sakārtot dzīvojamo fondu ar 49% atbalstu energoefektivitātes pasākumiem. Nākamais solis būs izbūvēšana pagastos ar mērķi rīkot iedzīvotāju sapulces. Tajās stāstīsim par energoefektivitātes pasākumiem, lai iedzīvotāji varētu aktīvāk iesaistīties šajā programmā.”

Teksts, foto: D. Bitiņš

MĀJU SILTINĀŠANA

PĒTERIS DZALBE: “IEDZĪVOTĀJIEM IR JĀAKTIVIZĒJAS UN JĀVEIC ĒKU SILTINĀŠANA”

Rēķini 2022./2023. gada apkures sezonā, neskatoties uz valsts atbalstu, pārsteidza ne tikai mūsu novada, bet arī visas valsts iedzīvotājus. Augšdaugavas novadā rēķini bijuši zemāki nekā daudzās citās pašvaldībās, taču tie varētu būt vēl par pusi zemāki, ja tiktu īstenoti energoefektivitātes projekti. Locikos, Naujēnē, Kalkūnos un citās novada vietās ir renovētas dažās daudzdzīvokļu ēkas, un tajās maksa par siltumu, atkarībā no veiktajiem darbiem, ir 2–4 reizes mazāka, nekā blakus esošajās nerenovētajās ēkās. Lai izskaidrotu Eiropas Savienības fondu piedāvātās iespējas daudzdzīvokļu ēku siltināšanā, uz

sarunu aicinājām Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektoru Pēteri Dzalbi.

Kā iedzīvotājiem ir jāaktivizējas un jāveic ēku siltināšanu Augšdaugavas novadā?

Ja runājam par dzīvojamo fondu, tad iedzīvotājiem nav jābūt tik kūtriem. Mūsu novadam ir paveicies, ka tajā nav tik lielas apkures cenas par megavatstundu. Ja dzīvojam ar perspektīvu uz nākotni, tad vienīgā iespēja ir ekonomēt siltumu un energoresursus, kam ir iespējams saņemt Eiropas Savienības atbalstu, tādejādi sakārtojot dzīvojamo fondu. Altum līdzfinansējuma projekts ir uzsācies 8. decembrī, finansējums ir pieejams 57 miljonu eiro apmērā Latvijas mērogā. Šī programma atšķiras no vecās Altum programmas, proti, vispirms ir jāsaņem bankas kredīts, jāveic energoefektivitāte, un tikai vēlāk Altum atmaksā 49% no izmaksām. 10 000 eiro ir pieejami tehniskās

dokumentācijas sagatavošanai, un šos līdzekļus ir iespējams saņemt uzreiz pēc vienošanās ar Altum par energoefektivitātes veikšanas darbiem.

Ar ko iedzīvotājiem ir jāaktivizējas?

Viss ir vienkārši – iedzīvotājiem jāietiekas un jāvienojas par darbu uzsākšanu! Mājā jābūt vismaz

jādomā par kvalitatīvu dzīvošanu. Sakārtojot māju, ir iespējams paildzināt tās kalpošanas mūžu, uzlabot vizuālo tēlu un ekonomēt nevis apsildīt apkārtni. Nedomāju, ka valsts arī nākamgad nodrošinās apkures atbalstu iedzīvotājiem, tādēļ visticamāk par siltumu būs jāmaksā pēc piestādītā rēķina. Pēc lēmuma pieņemšanas par siltināšanu dzīvokļu īpašnieki var pilnvarot kādu personu tālāko darbību veikšanai.

Vai pašvaldība arī turpmāk sniegs atbalstu no saviem līdzekļiem ēku siltināšanai?

Iedzīvotājiem ir jāvirzās uz Altum programmu. 2023. gadā Augšdaugavas novada budžetā ir paredzēti līdzekļi tām mājām, kuras jau ir uzsākušas daļējus energoefektivitātes pasākumus, kas ietver jumtu nomaigu, bēniņu siltināšanu, gala sienu siltināšanu. Tomēr lielāks māju skaits varētu

saņemt līdzfinansējumu tieši no ES fondiem, ar Altum starpniecību, jo pašvaldības budžets ir ierobežots. Īstenojot projektu caur Altum programmu, kādreiz nepieciešamais enerģijas ietaupījums pēc nosacījumiem bija 50%, bet tagad šis skaitlis ir samazināts līdz 30%. Tas nozīmē, ka tās varētu būt arī daļējas renovācijas, ja iedzīvotāji nevēlas veikt pilnu mājas renovāciju.

Kāds ieguvums no siltināšanas ir dzīvokļu īpašniekiem?

Viens liels pluss no energoefektivitātes pasākumiem ir tas, ka katrs iedzīvotājs individuāli maksā par patērēto siltumu, par patērēto savu dzīvoklī. Tiek samainīta apkures sistēma un arī uzskaites sistēma, uzstādot alokatorus. Tādējādi var izbeigt kaimiņu nesaskaņas par siltuma grādiem dzīvokļos, jo vienam vienmēr ir karsti, bet otram auksti. Iedzīvotāji šo mēdz veikt arī par saviem līdzekļiem, bet ja nedaudz apdomāt un pārrunāt ar kaimiņiem, iespējams saņemt līdzfinansējumu būvdarbiem. Gribētu vērēt iedzīvotāju uzmanību uz to, ka pašvaldība no savas puses ir gatava iet pie iedzīvotājiem, sniegt informāciju, atbalstīt un virzīt pareizajā virzienā. Ja kādā daudzdzīvokļu mājā nepietiek balsu lēmuma pieņemšanai, un šajā ēkā atrodas pašvaldības dzīvokļi, tad novads no savas puses iniciēs šos dzīvokļus atbalstīt renovāciju.

Cik izmaksā renovācija?

Tas ir atkarīgs no būvdarbu apjoma. Pēdējās cenas manā praksē ir bijušas Rēzeknē. Kādi

60 dzīvokļu ēkai pilna renovācija ar inženiersistēmas komunikāciju nomainītu, kredīts izmaksā ap 1,10 eiro par kvadrātmetru. Šeit ir jāņem vērā, ka pēc renovācijas radusies ekonomija sastāda 50 – 55% no tām izmaksām, kuras ir bijušas pirms energoefektivitātes darbiem. Tādēļ jebkurā gadījumā iedzīvotāji pat kopā ar kredītu maksā ne vairāk, kā iepriekš, bet viņiem ir renovēta māja! Kredītu atmaksājot, rēķini būs vēl zemāki.

Kādas ir nepieciešamas izmaiņas likumos valsts līmenī, lai sekmētu energoefektivitātes aktivizēšanos?

Vēlos uzsvērt, ka Dzīvokļu īpašumu likums un Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likums jau tagad nosaka dzīvokļu īpašnieku pienākumu sakārtot savu īpašumu. Valsts ir gājusi vēl tālāk, veicot izmaiņas Dzīvokļu īpašumu likumā. Ja neapzinīgi kaimiņi nevēlas piedalīties renovācijas procesā, nenāk uz sapulcēm un

nevar pieņemt lēmumu ar 51% iedzīvotāju atbalstu, šobrīd valdība ir apstiprinājusi grozījumus, kurus vēl būs jāapstiprina Saeimai, lai lēmumu varētu pieņemt arī ēkas iedzīvotāju mazākums. Ja pirmajā sapulcē nesalasīsies nepieciešamais kvorums lēmuma pieņemšanai jeb 51% no dzīvokļu īpašniekiem, tad mēneša laikā tiek izsludināta atkārtota sapulce, kurā trešdaļa dzīvokļu īpašnieku varēs pieņemt lēmumu par visu māju, tādējādi iesākot energoefektivitātes pasākumus.

Nepiedalīšanās aptaujā vai kopsapulcē vairs nenozīmēs automātisku "nē"?

Tieši tā. Iedzīvotājiem ir jābūt savādākam attieksmei pret savu īpašumu. Vienmēr atradīsies dzīvokļu īpašnieki, kas teiks, ka viņus nekas neinteresē vai ka pati ēka pieder pašvaldībai, tāpēc pašvaldībai par to jā rūpējās, bet "man pieder tikai dzīvoklis". Likumdevējs jau sen ir noteicis,

ka privatizētie dzīvokļi ir mājas īpašnieki, kuriem jāpārvalda ēka un jāsavēd tā kārtībā. Par dzīvokli atbild īpašnieks, bet par kopīpašumu jeb ēku atbild dzīvokļu īpašnieku kopība vai pilnvarotā persona.

Vai, maksājot rēķinus, ir paredzēti koeficienti, jo dzīvokļi atrodas dažādās vietās, viens ārējais, otrs mājas vidū?

Ministru kabineta noteikumi Nr. 524 nosaka kārtību, kādā tiek noteikta apmaksā starp dzīvokļu īpašniekiem. Tas ir arī atkarīgs no siltummezgliem, kas ir uzstādīti ēkās. Renovētajās mājās nav starpības maksājumus, jo visas sienas ir nosiltinātas. Teorētiski renovētajās mājās rēķini var atšķirties par 2 – 3%, bet tā nav redzama starpība. Ja kāds pirmajos stāvos atslēdz apkuri un nenodrošina 18 grādus, tad augšējam stāvam būs nepieciešams kurināt nedaudz vairāk, jo siltums iet uz augšu, nevis uz sāniem. Lielākie zudumi mājās kāreiz ir caur norobežojošām konstrukcijām virzienā uz augšu. Tādēļ tas arī ir mīts, ka iespējams uzsildīties no kaimiņa dzīvokļa.

Informācijai (dati par 2022. gada aprīli):

Lociku ciemā, viszemākais siltuma maksājums ir dzīvojamajā mājā Vienības ielā 8, kur maksa par 1m² bija 0,49 eiro par m² ar kopējo mājas siltumenerģijas patēriņu 25 MWh. Šī ēka tika nosiltināta 2012. gadā. Taču tajā pat ciemā blakus esošā mājā Vienības ielā 6 (dati par analoģo mēnesi) maksa bija 0,92 eiro par 1m² ar kopējo mājas siltuma patēriņu 46 MWh. Arī pārējās

MĀJU SILTINĀŠANA

apkārt esošajās nenosiltinātajās daudzdzīvokļu mājās tarifi ir līdzīgi augsti. Nosiltinātajā ēkā maksa ir praktiski divas reizes zemāka nekā nenosiltinātajā daudzdzīvokļu mājā. Krietni mazāks ir arī kopējais ēkas patērētais apjoms.

Naujenē Vecpils ielā 3, nosiltinātajā daudzdzīvokļu ēkā siltumenerģijas maksa 2022. gada aprīlī bija 0,46 eiro /m², kas ir praktiski divreiz mazāks tarifs nekā blakus esošajā daudzdzīvokļu ēkā Vecpils ielā 6, kur tas bija jau 0,95 eiro /m². Daudzdzīvokļu ēkās patēriņš ir 9,8 un 19,8 MWh. Nosiltinātajā ēkā tas ir divas reizes zemāks.

Kalkūnes ielā 14 un 16, kur savulaik veica novecojušās apkures sistēmas demontāžu, situācija arī būtiski atšķiras no citām daudzdzīvokļu ēkām šajā ciemā. Kalkūnes ielā 14 maksa par 1m² aprīlī bija 0,30 eiro, bet mājā nr.16 - 0,43 eiro/m². Abās ēkās remontdarbu ietvaros tika nomainīta ne tikai apkures sistēma, bet arī uzstādīta individuāla siltuma uzskaites katram klientam (dzīvoklī), izvietojot siltuma uzskaites ierīci, kura caur speciālo uztvērēju uzskaita individuālo siltuma patēriņu. Dzīvokļos ir iespēja kontrolēt un mainīt patērētā siltuma daudzumu, kas būtiski samazina rēķinus. Savukārt citviet maksa mēdz būt pat ČETRAS reizes lielāka. Augstākā maksa Kalkūnos ir daudzdzīvokļu mājai Kalkūnes ielā 9 - 1,34 eiro/m².

Teksts, foto: D. Bitiņš

DISKUSIJA

"VĀRPĀ" NOTIKA DISKUSIJA PAR DEMOKRĀTIJU

Lai jauniešiem un pedagogiem paplašinātu zināšanas par demokrātiju, "Europe Direct Dienvidlatgale" centrs sadarbībā ar Augšdaugavas novada un Daugavpils pilsētas Izglītības pārvaldēm 23. martā rīkoja vērienīgu pasākumu kopumu jauniešiem un pedagogiem "Cikos sākās/ies Tava demokrātija?".

Pasākuma panelīdiskusijā, piedaloties visiem nominācijas "2022. gada Eiropas cilvēks Latvijā" TOP3 kandidātiem: "Twitter konvoja" aizsācējam Reinim Pozņakam, Rīgas pilsētas mēram Mārtiņam Staķim un EUROPE DIRECT Dienvidlatgale centra vadītājam Oskaram Zuģickim, diskutēja par lēmumu nozīmi cilvēka dzīvē, kas stiprinājuši eiropeiskās vērtības. Demokrātija ir konkrēta. Demokrātija ir konkrētas vietas. Demokrātija ir konkrēta rīcība. Demokrātija ir konkrēta attieksme. Kur mūsu apdzīvotajā vietā vai pilsētā mīt demokrātija?

Pasākuma otrajā daļā, biedrības "Eiropas Kustība Latvijā" ģenerālsekretāres Lienes Valdmanes vadībā jaunieši kopā izveidoja Demokrātijas kartes.

Augšdaugavas novada pašvaldības, Krāslavas novada pašvaldības, Līvānu novada un Daugavpils valstspilsētas pašvaldības kultūras centros un mācību iestādēs Latvijā atpazīstamas personības piedalījās astoņos dažādos pasākumos, lai kopā ar iedzīvotājiem un īpaši jauniešiem iedziļinātos Eiropas aktualitātēs un vērtībās.

Pēc panelīdiskusijas sekoja stāstnieku vizītes #ESuzSkolu mācību iestādēs: 2022. gada Eiropas cilvēks Latvijā Reinis Pozņaks viesojās MIKC DDMV Saules skolā, Rīgas mērs Mārtiņš Staķis - Daugavpils Valstspilsētas vidusskolā un J.Pilsudska Daugavpils valsts poļu ģimnāzijā. Daugavpils Universitātes Zinātņu prorektors Arvīds Barševskis viesojās Krāslavas Varavīksnes vidusskolā un Krāslavas ģimnāzijā.

VASARAS NODARBINĀTĪBA

TIEK IZSLUDINĀTA PIETEIKŠANĀS VASARAS NODARBINĀTĪBAS PROGRAMMAI

No 2023. gada 20. marta līdz 9. aprīlim tiek organizēta pieteikšanās Augšdaugavas novada skolēnu vasaras nodarbinātības programmai un Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvās nodarbinātības projektam. Darbs skolēniem tiek piedāvāts laika posmā no 2023. gada 1. jūnija līdz 31. augustam.

Pašvaldība nodrošina finansējumu darba algas apmaksai: ne vairāk kā 4 stundām dienā un ne ilgāk, kā:

- 10 darba dienas, ja skolēnam ir 14 – 15 gadi;
- 20 darba dienas, ja skolēnam ir 16 – 19 gadi.

Jauniešiem no 15 - 20 gadiem NVA programmā:

NVA programmā jaunieši tiek nodarbināti 1 mēnesi:

- 7 stundas dienā 15 – 17 gadīgi;
- 8 stundas dienā 18 – 20 gadīgi.

Pieteikumi tiks vērtēti atbilstoši nolikumā noteiktām prioritātēm:

1. Skolēni, kas deklarēti Augšdaugavas novadā un mās Augšdaugavas novada

pašvaldības izglītības iestādēs un ir Sociālā dienesta klienti;

2. Skolēni, kas deklarēti Augšdaugavas novadā un mās Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestādēs;

3. Skolēni, kas deklarēti Augšdaugavas novadā, bet mās citu pašvaldību izglītības iestādēs un ir Sociālā dienesta klienti;

4. Skolēni, kas deklarēti citās pašvaldībās, bet mās Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestādēs;

5. Skolēni, kas deklarēti Augšdaugavas novadā, bet mās citu pašvaldību izglītības iestādēs.

Pieteikties var, aizpildot ELEKTRONISKO pieteikšanās anketu: https://ej.uz/pieteiksanās_vasaras_darbam.

Nepilngadīgo izglītojamo vietā pieteikšanās anketas aizpilda vecāki vai likumiskie pārstāvji !!!

Informācijai:

Olesja Nikitina,
tāl. 65437663

olesja.nikitina@augdaugavasnovads.lv

KONKURSS

BĒRNI PIEDALĪJĀS "ŪDENS PIESĀRŅOJUMA PROBLĒMAS" KONKURSĀ

22. martā Daugavpils Inovāciju centrā Augšdaugavas novada pašvaldība sadarbībā ar biedrību "Višķu attīstībai", Daugavpils Inovāciju centru un SIA "Daugavpils ūdens" organizēja vides izglītības konkursu par ūdens tēmu. Pasākums notika Pasaules ūdens dienā, kuras devīze šogad bija "Esi daļa no pārmaiņām, kuras vēlies redzēt pasaulē".

Konkursa mērķis bija sekmēt skolēnu izpratni par vides aizsardzību un rosināt skolēnu interesi par ūdens resursu izpēti, aizsardzību, saglabāšanu un saprātīgu izmantošanu. Konkursa mērķauditorija bija Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas vispārīgizglītojošo izglītības iestāžu 5. - 9. klašu skolēni, kopumā piedalījās 11 komandas.

Vides izglītības konkurss notika divās daļās: pirmajā daļā tika prezentēti dalībnieku veiktie pētījumi par kādu no tēmām, kas saistītas ar ūdeni, savukārt otrajā daļā dalībnieki piedalījās septiņās izziņotās aktivitātēs klātienē.

Trīs jauniešu (Miķelis, Māra un Elīza) komanda no Vaboles vidusskolas pētīja lauksaimniecības zemes piesārņošanas problēmu un ūdens kvalitāti: "Mēs bijām aizbraukuši uz trīs dažādām pļavām, kur ņēmām zemes paraugus. Tas bija Līksnas pagastā pie Daugavas

krasta." Jaunieši vēlējas noskaidrot fosfātu un nitrātu līmeni dažādos attālumos no ūdens.

Ivars, Emīlija un Sofija no Daugavpils Valstspilsētas vidusskolas: "Mēs veicām projektu par notekūdeņu attīrīšanu. Mēģinājām noskaidrot, kas ir notekūdeņi, kas rada piesārņojumu, un piesārņojumu veidus." Jaunieši devās uz ūdens attīrīšanas staciju Daugavpilī, kur vēroja, kā notiek bioloģiskā un mehāniskā attīrīšana.

Jaunietes no Sventes vidusskolas pievērsās apģērhu valkāšanas un pārstrādes paradumu problēmai. Izrādās, lai saražotu vienu T-kreklu

ir nepieciešami 2700 l ūdens, turklāt daudzi cilvēki nepārstrādā apģērbus, neatdod to nabadzīgiem, un neaizdomājas par ietekmi uz klimatu. "Organizējam akciju savā skolā, kuras mērķis bija veicināt lietotu apģērpu pārstrādi," teic Anna un Olga.

"Ikviens no šīs dienas dalībniekiem ir uzvarētājs, neskatoties uz iegūto vietu. Ikviens ir ieguvis jaunas zināšanas, iemācījās prezentēt savu darbu. Tā ir izglītojamo bagātība, kas papildinās izglītības somu," rezumē Guna Novika.

Norway grants eegrants.org
Strādājam kopā zaļai Eiropai

1. vietu konkursā ieguva Daugavpils Valstspilsētas vidusskola, 2. vietā palika Sventes vidusskola, 3. vietā – Salienu vidusskola.

Konkurss tika organizēts Norvēģijas finanšu instrumenta 2014. – 2021. gada perioda programmas "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām

un vide" projekta Nr. NFI/AK/01 "Vēsturiski piesārņotās vietas "Višķu profesionālās vidusskolas mazuta glabātava" sanācija Višķu pagastā, Augšdaugavas novadā" ietvaros.

Teksts: D. Bitiņš
Foto: I. Minova

LIELĀ TALKA 2023

LIELĀS TALKAS IETVAROS NOTIKS LATVĀŅU APKAROŠANAS TALKAS

Kustība "Lielā Talka" sadarbībā ar 10 pašvaldībām šogad Lielās Talkas dienā, 22. aprīlī, organizēs atsevišķas latvāņu apkarošanas talkas. Pieteikušās pašvaldības – Augšdaugavas, Gulbenes, Jelgavas, Kuldīgas, Madonas, Rēzeknes, Ropažu, Siguldas, Talsu un Ventspils novads.

Sosnovska latvānis (Heracleum sosnovskyi Manden) ir Latvijas dabai neraksturīga suga, kas apdraud vietējos augus un to dzīvotnes, rada ekonomiskus zaudējumus, kaitējumu videi un cilvēka veselībai. Latvijā, pēc Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) datiem, šobrīd uzskaitēti 10 837 ha latvāņu, kas ir apmēram 1/3 no Rīgas vai 110 km². Latvijas likumdošana nosaka pienākumu zemes īpašniekam vai valdītājam iznīcināt latvāņus, ja tie izplatījušies zemē, kas atrodas viņa īpašumā vai valdījumā, savukārt pašvaldībām uzdots koordinēt un Valsts augu aizsardzības dienestam un

pašvaldībām kontrolēt, vai ierobežošana tiek veikta.

Latvāņi ir ne tikai invazīva augu suga, bet arī bīstami cilvēkam, tā šūnsulai saskaroties ar ādu, ultravioleto staru ietekmē rodas apdegumi. Pavasarī, kad latvānis ir neliels augumā, ievērojot stingras darba drošības prasības to un visvienkāršāk un efektīvāk ir mehānisko iznīcināt – izdurot ar lāpstu. Ja talkotājs nolēmis piedalīties latvāņu talkās, pirms doties uz noteikto vietu, kur

notiks ierobežošana speciālistu klātbūtnē, aicinām rūpīgi iepazīties ar darba drošības instrukciju, pareizi sagērbties, tas ir, ūdens necaurīdīgā tērpā (garās biksēs un jakā), gumijas zābakos, darba procesā jāvelk ūdensnecaurīdīgi cimdī, līdzī būs jāņem ūdens kanniņa un viegla, asa lāpsta. Talkotājiem ir sagatavotas video pamācības.

Cīņa ar latvāņiem Latvijā notiek gadiem ilgi, taču pašlaik, šķiet, ka tas ir nebeidzams darbs. Šogad pēc VAAD iniciatīvas arī

Lielā Talka tam ir pievienojusies. Latvāņu apkarošanas talkas novados, kuri pieteikušies projektam, notiks Lielās Talkas dienā, sākot no plkst. 9.00. Pirms talkošanas plānots veikt instruktāžu un latvāņu izduršanas demonstrēšanu objektos. Visus interesentus lūdzam rūpīgi iepazīties ar drošības pasākumiem un latvāņu apkarošanas instrukcijām, kas atrodamas Lielās Talkas mājas lapā un VAAD tīmekļvietnē.

Informācija Lielās Talkas mājas lapā: talkas.lv/latvanu-talkas-instrukcija
Informācija VAAD mājas lapā: vaad.gov.lv/lv/par-latviju-bez-latvaniem

No VAAD informācijas:

Divdesmitā gadsimta 40. gadu beigās un 50. gadu

sākumā Latvijā ieviests kā perspektīvs lopbarības augs. Par perspektīvu uzskatīts, jo, vairākas reizes pļaujot, ražība Latvijā varēja sasniegt 800 – 900 c/ha.

Latvijā latvānis ir plaši izplatījies pamestās zemēs, lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, traucētos, antropogēni ietekmētos biotopos, kā arī urbanizētos apgabalos, atklātās platībās, krūmos, mežos, ceļmalās, grāvmalās, gar upēm un ap cita veida ūdenstilpēm, ar kuru palīdzību latvānis efektīvi spēj izplatīt sēklas plašā teritorijā. Izņēmums varētu būt vienīgi platas, dziļas upes ar stāviem krastiem, kur latvāņa sēklām nebūtu iespēju aizķerties un rast vietu augšanai. Strauju izplatību veicina latvāņa lielais sēklu daudzums, cilvēka darbība, arī satiksme, augsnes pārvietošana, dzīvnieku un putnu transports.

Tiekamies Lielajā Talkā visā Latvijā 22. aprīlī!

Papildus informācija Augšdaugavas novadā:

Jolanta Bāra
Dabas resursu nodaļas
vadītāja
Tāl.: 65422215, 26520687
E-pasts: jolanta.bara@
augšdaugavasnovads.lv

CELĀ UZ XXVII VISPĀRĒJIEM LATVIEŠU DZIESMU UN XVII DEJU SVĒTKIEM

Šogad laikā no 30. jūnija līdz 9. jūlijam norisināsies XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki, kas šoreiz notiek tradīcijas 150 gadu jubilejas zīmē. Svētku laikā notiks vairāk nekā 60 pasākumi un koncerti daudzās vietās Rīgā.

Svētkos kuplā skaitā piedalīsies arī Augšdaugavas novada kolektīvi. Dalībai svētkos gatavojas 415 dalībnieki no 24 kolektīviem, kuri būs iesaistīti 14 programmās.

Augšdaugavas novadu svētkos plāno pārstāvēt:

- * 10 tautas deju kolektīvi (Augšdaugavas novada KC "Vārpa" deju ansamblis "Līksme", Maļinovas pagasta JKD "Druvāni", Vaboles pagasta JKD "Aisma", Ilūkstes KMC JKD "Ance", Pilskalnes pagasta VPKD "Pilskalne", Līksnas pagasta VPKD "Daugaveņa", Nīcgales pagasta VPKD "Lakši", Sventes pagasta VPKD "Ezerzvani", Dvietes pagasta VPKD "Dviete", Ilūkstes KMC senioru deju kolektīvs "Ozolzīles");

- * 2 kori (Augšdaugavas novada KC "Vārpa" jauktais koris "Latgale" un Ilūkstes KMC jauktais Lašu koris);

- * 4 folkloras kopas (Augšdaugavas novada KC "Vārpa" folkloras kopa "Dyrbyni", Vaboles pagasta etnogrāfiskais ansamblis "Vabaļis", Bebreņu pagasta folkloras kopa "Ritam", Ambeļu pagasta folkloras kopa "Speiga");

VISI AUGŠDAUGAVAS NOVADA TAUTAS DEJU KOLEKTĪVI IR XXVII VISPĀRĒJO LATVIEŠU DZIESMU UN XVII DEJU SVĒTKU DALĪBNIKĪ

26. martā Daugavpilī notika XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku deju lieluzveduma "Mūžīgais dzinējs" un lielkoncerta "Balts" deju kolektīvu koprepertuāra skate, kurā piedalījās 16 Augšdaugavas novada un Daugavpils pilsētas deju kolektīvi. Augšdaugavas novadu skatē pārstāvēja 10 kolektīvi.

Iestudējamo koprepertuāra grupu (A, B, C, D, E1, E2, F1, F2) deju kolektīvs izvēlas, izvērtējot savas spējas apgūt tajā iekļautos priekšnesumus mākslinieciski augstvērtīgā līmenī.

Novada C grupas kolektīvi: Ilūkstes Kultūras un mākslas centra jauniešu deju kolektīvs "ANCE" (vad. Anita Meikšāne), Vaboles pagasta Kultūras nama jauniešu deju kolektīvs "AISMA" (vad. Ināra Podniece), Maļinovas pagasta saietā jauniešu

deju kolektīvs "Druvāni" (vad. Antra Dombrovska).

D grupas kolektīvs: Augšdaugavas novada Kultūras centra "Vārpa" deju ansamblis "Līksme" (vad. Aija Daugele).

E grupas kolektīvi: Līksnas pagasta kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Daugaveņa" (vad. Kristīne Vasiļevska); Dvietes pagasta kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Dviete" (vad. Anita Meikšāne); Ilūkstes Kultūras un mākslas centra vidējās paaudzes deju kopa "Pilskalne" (vad. Antonija Stalidzāne); Nīcgales pagasta Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Lakši" (vad. Aija

Daugele); Sventes pagasta Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Ezerzvani" (vad. Oksana Petaško).

F grupas kolektīvs: Ilūkstes Kultūras un mākslas centra senioru deju kolektīvs "Ozolzīles" (vad. Sandra Stašāne).

Atbilstoši izvēlētajai grupai skatē kolektīvi izpildīja vienu izlozes un vienu izvēles deju no lieluzveduma "Mūžīgais dzinējs" repertuāra. Augšdaugavas novada Kultūras centra "Vārpa" deju ansamblis "Līksme" izdejoja arī vienu izlozes deju no deju lielkoncerta "Balts" repertuāra. Deju kolektīvus vērtēja žūrijas piecu ekspertu sastāvā. Žūrijas priekšsēdētājs -

- * 2 vokālie ansambļi (Augšdaugavas novada KC "Vārpa" vokālais ansamblis "Stage On" un Višķu KC vokālais ansamblis "Anima Corde");

- * 3 mazākumtautību kolektīvi (Naujenes pagasta VA "Radenie", Silenes KN VA "Līgaviņas" un Naujenes MMS instrumentālais ansamblis);

- * Špoģu Mūzikas un mākslas skolas kokaletāju ansamblis "Dzirksteite";

- * Špoģu Mūzikas un mākslas skolas lietišķās mākslas studija "Pūpoli";

- * Naujenes Mūzikas un mākslas skolas pūtēju orķestris.

Līdz 19. martam notika dalībnieku reģistrācija mobilajā lietotnē "Dziesmusvētki", lai katram dalībniekam tiktu izgatavota sava ID karte, kas būs caurlaide svētkos. Taču priekšā vēl ir pats atbildīgākais posms – skates, kuru rezultātā arī tiks noteikti kolektīvi, kas dosies uz svētkiem. Deju kolektīviem skate notika jau 26. martā, bet korim būs 15. aprīlī.

2. jūlijā visi kolektīvi dosies lielajā svētku gājienā "Novadu dižošanās", kas notiks no plkst. 10.00 līdz 18.30. Latgales kolektīvi gājienā startēs plkst. 14.30. Dalībniekiem būs jāmēro 1,8 km garš ceļš pa Brīvības ielu. Gājiena laikā katram novadam būs iespēja parādīt savu unikālītāti un ar to padīzoties.

Novada kolektīvi piedalīsies atklāšanas koncertā, deju koncertos "Balts" un "Mūžīgais dzinējs", kora koncertos "Tīrums. Dziesmas ceļš" un "Kopā augšup", diriģentu kora koncertā "Diriģents", vokālo ansambļu mūsdienīgu mūzikas koncertā "Skaņu portreti",

DZIESMUSVĒTKI

kokaletāju ansambļu koncertā "Laika upe", pūtēju orķestru koncertā "Laiks iet pāri", kapelu maratonā, mazākumtautību koncertā "Tautu diena. Raduma spēks", folkloras dienā "Tīra spēle. Gods. Godi. Godīgums", ielu sadziedāšanās, amata meistarū darinājumu meistarklasēs un tautas lietišķās mākslas izstādē "Mēs".

Augšdaugavas novada kolektīvi svētku laikā apmetīsies Rīgas 72. vidusskolā, kas laipni piedāvājusi naktsmītnēm plašās skolas telpas un arī nodrošinās dalībnieku ēdināšanu brokastīs un vakariņās, savukārt pusdienas kolektīviem tiks nodrošinātas svētku norises vietās. Kopumā tiek rēķināts, ka viena dalībnieka ēdināšana dienā izmaksās 10,80 eiro, brokastis un vakariņas finansēs pašvaldība, bet pusdienas - Latvijas Nacionālais kultūras centrs.

7. martā Augšdaugavas novada kultūras centrā "Vārpa" notika sanāksme par svētku norisi ar pagastu un kolektīvu pārstāvjiem. Pašvaldības izpilddirektors Pēteris Dzalbe vēlēja labi sagatavoties skatēm, lai godam pārstāvētu novadu dziesmu un deju svētkos. Tika izrunāti arī dažādi organizatoriski jautājumi.

Uzziņai

- * Svētki norisināsies 10 dienas

- * Kopumā būs 40 000 dalībnieki

- * 500 000 skatītāji

- * Notiks 60 pasākumi

- * 20 norises vietas

Teksts, foto: Inese Minova

I pakāpe:

Ilūkstes Kultūras un mākslas centra jauniešu deju kolektīvs "ANCE",

Augšdaugavas novada Kultūras centra "Vārpa" deju ansamblis "Līksme",

Nīcgales pagasta Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Lakši",

Sventes pagasta Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Ezerzvani",

Ilūkstes Kultūras un mākslas centra senioru deju kolektīvs "Ozolzīles".

II pakāpe:

Vaboles pagasta Kultūras nama jauniešu deju kolektīvs "AISMA",

Maļinovas pagasta saietā jauniešu deju kolektīvs "Druvāni".

Visi Augšdaugavas novada tautas deju kolektīvi ir kļuvuši par XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku dalībniekiem.

Deju lieluzvedums "Mūžīgais dzinējs" notiks 7. un 8. jūlijā Daugavas stadionā. Latviešu skatuviskā dejas lielkoncerts "Balts" būs redzams 3. jūlijā "Arēnā Rīgā".

Skates rezultāti ir pieejami vietnē: www.lnkc.gov.lv

PERSONĪBA

ĀRIJA GRUBERTE SAGLABĀ AUŠANAS TRADĪCIJAS BEBRENĒ

Bebrenē nelielā darbnīcā kopmītņu ēkā ik dienu klauzdz stelles. Audēja Ārija Gruberte te darina tautiskas jostas un brunčus, ieaūžot tajos skaistos Sēlijas toņus un rakstus. Meistarei aiz muguras jau vairāk nekā 40 gadu pieredze aušanā. Viņas darbi atraduši valkātājas malu malās un ir ļoti pieprasīti.

Patī darbnīca ir kā savdabīgs muzejs, kur var redzēt gan sen austas segas un villaines, kas atrastas visā Bebrene apkārtnē, gan audumu fragmentus ar daudzveidīgiem rakstiem un krāsu toņiem. To visu Ārijas kundze krājusi pašas vajadzībām, lai izpētītu vietējās aušanas tradīcijas. *"Te ir dzirnavu maisu paraugi. Kāpēc tie ir raibi? Uzskatu, ka tā ir piederības zīme. Katrai mājai bija savs maisu musturs. Ja visi sabrauc reizē, maisi var sajukt. Kā citādi tos atpazīt?"* prāto meistare. Viņa rāda fragmentu no kāda sena cisu maisa, uz kāda arī pati bērnbā gulējusi. Tādos pildīti tieši auzu salmi, jo tie esot īpaši mīksti. *"Te vēl viens fragments no ganiņa biksēm. Mani kā audēju interesē pati tehnika. Te ir vienkārtnis, skujiņa, te trinītis. Te vēl ir trīs grozu fragmenti. Tos sēja kāzās, vedot līgavu."*

Radošs ģeogrāfs

Bebrenes Putnu sala ir Ārijas Grubertes dzimtā puse, kur aizritējusi bērnbā. Pirmā iepazīšanās ar aušanu bija jau agrā bērnbā, vērojot savas māmuļas darbošanos pie stellēm, palīdzējusi mammai spolēt spolītes, taču tolaik intereses pašai sēsties pie stellēm nebija. Sākoties kolhoziem, mamma bija spiesta mest stelles pie malas, jo tām vairs neatlika laika, ikdienu pagāja, vergojot kolhoza fermā.

Ārija izvēlējusies mācīties par ģeogrāfu. Pirmo darba pieredzi guva Spilves lidostas laika dienestā kā meteorologs, kur nācies ielauzties krievu mēlē. Vēlāk uzaicināta strādāt Latvijas PSR Autotransporta un šoseju ministrijas institūtā "Latgīprodortrans". Tajā laikā piedalījies daudzu lielo Latgales un Kurzemes, kā arī Sēlijas ceļu projektēšanā, piemēram, projektējusi ceļus no Ērberģes līdz Aknīstei un no Ilūkstes līdz Bebrenei. Pēdējais gan palicis arhīvos, jo 1980. gadā visa ceļiem paredzētā nauda tikusi novirzīta olimpiādes rīkošanai Maskavā.

Kad piedzima bērni, Ārija Gruberte nolēma atgriezties Bebrene, lai varētu pieskatīt vecākus. Strādāja toreizējā Bebrene sovhoztehnikumā par skolotāju, sākumā mācīja ģeogrāfiju, tad pievērsās amatu mācībai. *"Tie bija deviņdesmitie pārmaiņu gadi, kad modē nāca*

rokdarbi. Līdz tam tika uzskatīts par mietpilsonību, ja sieviete strādā rokdarbus. Tā kā es Rīgā biju apmeklējusi aušanas kursus un zināju, ka mājās ir mammas stelles, sapratu, ka pati gribu ar to nodarboties," stāsta audēja. Kursos apguvusi aušanas teoriju, bet prakse nāca ar laiku. Pirmās mācījusies aust segas, darbojusies studijā "Draudzība". Pirmais pasūtījums - 11 Gārsenes tautiskie brunči - nāca no uzņēmuma "Ornaments". *"Man atveda platās stelles, materiālu, tehnisko rakstu, bija tikai jāauž,"* atceras sirmgalve.

Sēlijas krāsu un rakstu varā

Darbnīcā var aplūkot rakstu fragmentus, ko meistare ir

ieaudusi tautiskajos brunčos. Tie visi aizgājuši tautiņās, un pašai jau grūti atminēties, cik brunču dzīves laikā noausts. Lielākoties tos rotā Bebrene un apkārtnes raksti, taču uz pasūtījumu austi arī Raunas, Rubes un Lielvārdes brunči.

Audējai tuvāki ir Sēlijas raksti, jo no šī novada nāk pašas senči. *"Bērnbā mēs zinājām, ka esam zemgalieši. Mācoties augstskolā Rīgā, uzzināju, ka esmu latgaliete. Sāku pētīt, kāpēc tā. Atceros, ka kravas automašīnā braucām uz dziesmusvētkiem ar lielu lozungu "Zemgale". Tikai vēlāk uzzinājām, ka te ir Sēlija. Man kā ģeogrāfam tuvāks nosaukums ir Augšzeme. Arī*

etnogrāfiskie brunči skaitās Augšzemes, toreiz neteica Sēlija," saka audēja.

Uz sienas meistare salikusi nelielus špiķerus, kur aprakstītas brunču aušanas tehnikas un krāsu toņi. Viņa stāsta, ka Sēlijai ir raksturīga sarkana rūsas jeb ķieģeļu krāsa, tumši sarkana jeb bordo un sūnu zaļa. *"Pierobežā pie Lietuvas ir mazliet iekšā rozā un violets, kas pavisam nedaudz tiek izmantoti arī Kurzemē un Vidzemē. Bebrene pusē vairāk tumši zaļš un zils, arī saules dzeltens. Bebrene tautas brunčos parādās ielasītā rozīte, ir sarkanmelni rūtaini un zaļi sarkani rūtaini, svītraini ir darba brunči. Bebrene raksturīgas ne tikai vertikālas, bet arī horizontālas svītras."*

Kādreiz, kad nebija ķīmisko krāsu, vilnas dziju krāsoja ar augiem, tāpēc senākos paraugos nav koši sarkanās krāsas un citu spilgtu toņu. Kādreiz arī Ārija Gruberte dziju krāsojusi pati, mācījusi to arī stundās tehnikumā. Mūsdienās krāsu gamma izskatās daudz košāka, un visu var nopirkt gatavu. *"Dabiskām krāsām krāsota dzija izskatās ļoti pelēcīga. Mums daba apkārt jau tā ir ļoti pelēcīga, vajag kaut ko spilgtāku."* Diegus aušanai meistare pērk Rīgā, lielākoties tie ir vienkārtīgi nešķeterēti diegi, no kādiem austi brunči arī senāk. Vienkārtīgie nešķeterētie labāk pieguļ un labāk izskatās.

Meistares stellēs tikšanās dienā ir kāds aizsākts audeklis pavasara toņos. Nupat te pabeigti kārtējie brunči, kas jau nogriezti, taču audēja nesteidz noņemt atlikušos velkus, bet izmanto tos radošiem eksperimentiem. *"Atradu grāmatā Sēlpils brunčus, nolēmu izaust paraudziņu. Labāk vispirms noaust paraugu, ko vēl var labot, iekams ķerties pie brunčiem. Man nepatīk, ka te baltais raksts pārāk spilgts izceļas, mēģināšu citu variantu,"* stāsta audēja.

Īpaši daudz Ārija Gruberte ir darinājusi tautiskās jostas. Viena no pēdējām ir platā Ceraukstes josta, kas tiek uzskatīta par vissenāko. *"To aužot, šķiet, ka tas ir kaut kāds kosmiskais haoss. Platās jostas līdz 6 cm platumā un 3 m garumā top vismaz 20 stundas. Dienā aužu 2-3 stundas. Tik plata kā Lielvārdes vai Ceraukstes josta top krietni ilgāk. Vecām sievām bijuši zili zaļi brunči un zaļas jostas, jaunām meitenēm sarkanās. Esmu noaudusi visas iespējamās, ko varēju atrast. Man pašai patīk tās zaļās."*

Audēja nav īpaši pētījusi rakstu nozīmi, bet uzskata, ka ikdienā valkājāmām jostām labāk likt vienu vai divus rakstus, savukārt daudzu rakstu salikumam, kā Lielvārdes jostā, ir pavisam cita nozīme. *"Jostas nāk no seniem laikiem, un kā lai mēs zinām, kā tur īsti ir bijis. Senās rakstu zīmes tulko kā piederības zīmi. Senāk latvietes savādāk sauca tos rakstus -*

ragaiņi, cūkactiņas. Katrā mājā bija stelles un auda praktiskus priekšmetus, lai tie atšķirtos no citiem. Es kā audēja izjūtu aušanas tehniku, kur pārstaips pa pieciem vai trijiem diegiem, kā tos salikt. Bet rakstu nozīmi es nezīnu," saka Ārija Gruberte.

"Audēja nav princese uz zirņa"

Par sevi meistare teic, ka esot kā kurpnieks bez kurpēm, jo kādreiz sev pašai noaustos brunčus esot palaidusi tautiņās. *"Es nekur īpaši nepiedalos, kur lai velk. Tos vajag tiem, kas dzied un danco, iet sabiedrībā. Bet meistars ielīdīs savās četrās sienās un strādā. Darbs paņem mani visu, tā ir atkarība. Man arī mājās ir stelles. Kad ir slikts noskaņojums vai pašsajūta, sāku aust un uzreiz viss ir labi. Tā ir meditācija. Sēdēt četrās sienās ir ļoti grūti. Kad pastrādā, šķiet, ka diena ir piepildīta,"* par savu aizraušanos stāsta audēja.

Darbnīcā stelles rotā gada skaitlis "1887". Audēja atklāj, ka dažas detaļas ir saglabājušās no ļoti senām stellēm, taču vairums konstrukciju bija sapuvušas. Iztrūkstošās detaļas Ārija izgatavojusi pati un visu sastīķējusi kopā, tāpēc labi pieprot ne tikai aušanas mākslu, bet var uzmeistarot arī pašas stelles. *"Audēja nevar būt princese uz zirņa. Audējai jābūt pa pusei vīrišķim iekšā. Skolā mums bija astoņas stelles, visas vajag sastellēt, sakārtot, palīst apakšā un sasiet paminas, tas ir drausmīgs darbs, tikai no malas viss skaisti. Ar gadiem palīst apakšā kļūst arvien grūtāk. Velku iekārtošana vien aizņem 20 stundas, pati aušana mazāk laika prasa,"* stāsta meistare.

Strādājot par pasniedzēju, mājās aust laika gandrīz nav atlicis, tāpēc tam pievērsusies pēc aiziešanas pensijā. Ļoti ražīgs aušanā bijis pandēmijas laiks, kad nāca daudz pasūtījumu. Tagad apaust veselu kolektīvu vairs nebūtu pa spēkam, bet ietērt kādu tautumeitu brunčos gan varētu. Meistare domā, ka katrā īstai latvietei gan būtu vajadzīgs mājās sava novada tautastērps.

Vai kāda no bijušajām audzēknēm turpina šo aušanas tradīciju, Ārija nemāk teikt. Visi nevarot būt amatnieki, bet, ja kāda ļoti gribētu apgūt aušanu, viņa gatava mācīt, ja vien audzēknei ir pašai savas stelles mājās. Ārijas meita Zane savulaik studējusi mājturību Smiltēnē un lietišķo mākslu augstskolā, strādā par mājturības skolotāju. Arī viņa prot aust jostas, bet nopietni ar to neaizraujas, varbūt kādreiz, teic sirmgalve.

Arī pašai drīzumā būs neliela atelpa no stellēm, jo vasarā Ārija Gruberte vairāk laika pavada savā dārza mājā, kur smeļas enerģiju, lai jau rudenī varētu atsākt aušanas aktīvo sezonu.

Teksts, foto: Inese Minova

KATRA DIENA MUZEJĀ IR ĪPAŠA

Pirms 15 gadiem Māra Kampāne sāka savas darba gaitas Naujenes novadpētniecības muzejā kā gide, bet vēlāk kļuva par vecāko muzeja speciālisti. Laiks paskrējis nemanot, un šajos gados ir padarīts ļoti daudz, par ko ir liels gandarījums. Lai arī Naujenes muzejs nav tik bieži apmeklēts kā Parīzes Luvra, taču Francijas gars te noteikti mājā, pateicoties tēlniecei Valentīnai Zeilei veltītajai ekspozīcijai. Tomēr muzejam ir pašam sava īpaša aura un apmeklētāji, kas te nāk gan izglītoties, gan apgūt jaunas prasmes.

Nedaudz klūt par tēlnieku

Māra muzejā vada ekskursijas un radošās darbnīcas, mācot apmeklētājiem veidot kaut ko no māla un apgleznot stiklu. *"Cilvēkiem nav interesanti tāpat vienkārši atnākt un apskatīties, viņiem gribas aptaustīt, paturēt rokās, arī pašiem reāli darboties, kaut ko veidot. Jo īpaši bērniem, kuri ir enerģijas pārpilni,"* saka Māra. Pati pie podnieka ripas esot sēdusies vien pāris reizes dzīvē un atzīst, ka tas nav tik vienkārši. Pirmo pieredzi guvusi pie Krāslavas keramiķa Valda Pauliņa, kurš mudinājis uzreiz ķerties "vērsim pie ragiem" un mēģināt strādāt ar podnieka ripu. *"Protams, apgūt to vienā reizē nevar, bet bija forša sajūta, ka tavās rokās kaut kas top."* Naujenes muzejā sava keramikas apdedzināšanas cepļa un arī podnieka darbnīcas nav, taču ir iespēja pastrādāt ar mālu, lai saprastu, kas tas ir. Māra uzskata, ka tas ir diezgan simboliski un sasaucas ar Valentīnas Zeiles darbošanos, turklāt muzejā ir arī vairāki tēlnieces keramikas darbi. Darbojoties ar mālu, apmeklētāji var noskatīties video par tēlnieci un redzēt, kā māls viņas rokās pārtop par mākslas darbu, izbaudīt un salīdzināt izjūtas, kad māls nonāk paša rokās. *"Ar bērniem veidojam dažādas figūriņas, gliemežus, rudens lapas. Tuvojoties Ziemassvētkiem, top dažādi svētku rotājumi no māla. Bērniem nav būtisks rezultāts, svarīgs process un sajūta, ka viņš var kaut ko izveidot. Tas ir galvenais, ka viņam patīk pats process."* Ar muzeja apmeklētājiem Māra apglezno arī dažādus stikla traukus. Lai piesaistītu cilvēkus un padarītu muzeju mūsdienīgāku un atraktīvāku, arī pašiem muzeja speciālistiem nedaudz jāklūst par māksliniekiem.

No skolas uz "skolu"

To, ka Māra strādā muzejā, viņa uzskata par likumsakarību. *"Diez vai izvēloties kaut ko studēt, mēs precīzi zinām, ko darīsim nākotnē,"* teic Māra. Jau skolas solā viņa ieinteresējās kultūrvēstures priekšmets, tāpēc izvēlējusies Daugavpils Universitātē studēt

kultūrvēsturi. Ieguvusi vēstures un kultūrvēstures pedagoga diplomu, Māra vairākus gadus strādāja skolā, paralēli apmeklējusi gidu kursus. Viņa atzīst, ka ikvienam darbam ir sava melnā garoziņa, tostarp skolotāja darbam, taču ir arī daudz pozitīvu brīžu, kā saskarsme ar jauniešiem un bērniem, kas savā būtībā esot ļoti forši, zinātkāri un enerģijas pilni. Tomēr dažkārt pārmaiņas dzīvē esot neizbēgamas. Māru saistīja daudzveidīgais darbs muzejā un vēstures izpēte, iespēja pašai gūt jaunas zināšanas un prasmes.

Tomēr zīmīgi šķiet tas, ka nekur tālu no skolas Māra nav tikusi. Naujenes muzeja ēka celta 20. gadsimta trīsdesmitajos gados kā pirmais pagasta nams, kur tika pieņemti pagastam svarīgi lēmumi. *"Pēc otrā pasaules kara ēka tika pārveidota par skolu. Kad 2013. gadā notika ēkas renovācija, aiz kādas logu apmales tika atrasti pagasta 1931. gada budžeta dokumenti,"* stāsta Māra. Kad viņa sākusī strādāt muzejā, tas vēl atgādinājis lauku skolu ar nelielajām klašu telpām, taču ar laiku muzejs pārvērties līdz nepazīšanai, un nekas vairs

neliecina, ka te kādreiz bijusi skola. *"Tūristiem katru reizi stāstu, ka pašlaik tas ir viens no modernākajiem muzejiem Latgalē, bet kādreiz te bija skola. Valentīnas Zeiles galerija atrodas bijušajā sporta zālē."*

Māras ikdiena saistīta ar pētniecību, darbu arhīvos un bibliotēkās, bet visinteresantākās esot dažādas ekspedīcijas, kuru laikā muzeja speciālisti dodas pie cilvēkiem ievākt informāciju un arī jaunus eksponātus muzejam.

"Darbs arhīvos un bibliotēkās nav mans mīļākais. Man vairāk patīk tikšanās ar dažādiem cilvēkiem. Ir laimējies satikt tādas personības kā mākslinieci Silvu Linarti, zinātnieku Gunāru Andrušaiti, kurš bija Daugavpils HES ekspertu komisijas priekšsēdētājs, mācītāju Oļģertu

Dalecki, kurš pats piedalījies Juzefovas baznīcas būvniecībā. Katra tikšanās vai ekspedīcija ir īpaša, jo nāk ar jaunām atklāsmēm. Diez vai mums nāks jauni vēsturiski atklājumi, drīzāk - jauns skatupunkts uz kādu notikumu," teic Māra.

Interesanta bijusi ekspedīcija uz vecdicbnieku sādžu Nīcgalē, apzinot vietējās rokdarbnieces un rokdarbu tradīcijas novadā. *"Cilvēkus ir jāprot uzrunāt un pierunāt komunicēt, stāstīt, dalīties, jāprot ieinteresēt. Tas ne vienmēr izdodas, jo cilvēki ir dažādi."* Šajā darbā svarīga ir veiksmē un dažādas nejaušības. *"Vienā braucienā šoferis negaidīti ieteica pa ceļam apmeklēt kādu cilvēku. Tā arī izdarījām. Vietējais iedzīvotājs izrādījās ļoti atsaucīgs un uzdāvināja mums vērtīgu priekšmetu - zirga ratus."*

Liela daļa muzeja eksponātu ir cilvēku dāvinājums, daudzi eksponāti iegūti ekspedīciju laikā. Ne vienmēr cilvēki gatavi šķirties no kādiem priekšmetiem, jo tie viņu ģimenei ir nozīmīgi, saistīti ar kādām atmiņām. *"Arī es noteikti gribētu paturēt kādas lietas, kas saistītas ar manu dzimtu, tāpēc netiecos par varītēm pierunāt cilvēkus dāvēt muzejam to, kas viņiem ir ļoti dārgs. Ir pietiekoši daudz cilvēku, kas labprāt atdod lietas muzejam."*

Dažādu lietu krājumi vēl nav izsmelti, ik pa laikam cilvēki paši kaut ko piedāvā."

Māra atzīst, ka vēsturnieka zināšanas viņai ļoti noder darbā un kalpo gluži kā siets, caur kuru izlaist cilvēku stāstus. *"Cilvēks stāsta vienkārši, to, ko pats ir piedzīvojis, pieredzējis. Ja man ir vēstures zināšanas, varu fiksēt, par kādu tieši notikumu viņš stāsta. Bieži vien veci cilvēki neatceras, kas notika konkrētā gadā, bet vēsturnieks var salikt pa plauktiņiem."* Katra intervija tiek ierakstīta un transkribēta, lai ar tām var iepazīties arī muzeja apmeklētāji.

Vecmāmiņas zābacīni

Māra atzīst, ka katra diena muzejā ir īpaša. Visvairāk viņai patīk doties ekspedīcijās un vadīt ekskursijas, taču visam jābūt līdzsvarā, lai var atvilkt elpu un sagatavoties nākamajam cēlienam. *"Forša diena ir tad, kad ir komunikācija, saskarsme ar jaunām idejām un vēsmām. Ja cilvēks atnāk un, ieraugot kādu priekšmetu, izstāsta kaut ko savu."*

Dažkārt nākas vadīt ekskursijas arī vēlās vakara stundās, tām piemītot pavisam citādāka, noslēpumaināka izjūta. Katrā muzeja telpā valda sava aura un sajūtas. *"Lietas, kas te nonāk, atnes līdzīgu savu vēstījumu un kaut ko pauž pašas par sevi. Izstādes un ekspozīcijas mainās, tiek veidotas jaunas, izstāžu zālēs nonāk jauni priekšmeti ar jaunu vēstījumu."*

Par dažiem eksponātiem Mārai īpaši patīk stāstīt apmeklētājiem. Šo eksponātu

vidū ir kāda sena kleita, ko var redzēt manekenam mugurā rokdarbu ekspozīcijā. *"Kleitu muzejam uzdāvināja Jelena Beinaroviča, kuras ģimene to glabāja kā īpašu dzimtas relikviju. Kleitas īpašniece ir 1924. gadā dzimusī Anna, kas ieprecējās bagātā Beinaroviču ģimenē Kaplavā, kuriem piederēja ap 50 ha zemes, labākie zirgi un zirgu stalli. 1949. gadā vīra Jāņa māsa strādāja par sekretāri, zināja un brīdināja par izvešanu, tomēr visi palika savās mājās. Beinaroviču ģimene tika izvesta uz Krasnojarskas apgabalu, kur bija jāstrādā zelta raktuvēs. 1956. gadā atgriežoties no izsūtījuma Sibīrijā, mājupceļā piestājot Maskavā, Anna nopirka krepdašīna audumu un sašuva kleitu. Arī pēc daudziem gadiem viņu dzimtā šī kleita vēstīja par laimīgo atgriešanos mājup un jaunu sākumu dzīvē,"* stāsta Māra.

Interesants ir arī stāsts par kādu šujmašīnu, kas nāk no Nīcgales pagasta Jaunās sādžas un piederēja vecdicbniecei Jenatai Savelļevai. *"1935. gadā, tāpat kā daudzi tā laika jaunieši, Jenafa Savelļeva aizbrauca strādāt uz Rīgu, kur viņa tika pieņemta vācu ārsta ģimenē par mājkalpotāju. 1939. gadā kara priekšnojautās vācieši masveidīgi izbrauca uz Vāciju. Jenafa Savelļeva atteicās pamest Latviju un doties viņiem līdzī. Pateicībā par godprātīgu darbu saimnieki uzdāvināja viņai šujmašīnu Zinger, bufeti, velosipēdu Ērenpreiss Original, traukus, veļu un daudzas citas lietas. Pēc kara atgriežoties Jaunajā sādžā, viņa apguva šūšanas prasmes un kļuva par labāko šuvēju tuvākajā apkārtnē. Ar izcilo šujmašīnu Zinger tika šūtas gan smalkas kleitas, gan grezni kažoki,"* stāsta muzeja speciāliste.

Uzmanību piesaista kāda fotogrāfija, kurā iemūžināta kādreizējā Mis Naujēne. Fotogrāfija tapusi laikā, kad Naujēnē vēl dzīvoja muižkungi. *"Kādreiz poļu muižas bija savdabīgi kultūras centri. Muižnieki ceļoja un no ārzemēm veda dažādas idejas, arī par skaistumkonkursa rīkošanu. Diemžēl nav zināms, kas ir fotogrāfijā redzami cilvēki. Mēs joprojām gaidām, ka kāds ienāks un teiks - jā, es zinu par šo foto,"* cerīgi saka Māra.

Īpaši mīļš ir kāds eksponāts, kas nāk no pašas Māras ģimenes, - zābacīni, kas piederējuši Māras vecmāmiņai Jūlijai Gudei. Tie ir 20. gadsimta sākuma apavi, kuros kādreiz tika iegērtas kurpes, lai tās nesabojātu dubļos. Šos zābacīņus Māra uzgājusi ģimenes veco lauku māju bēniņos. Diemžēl pašas kurpes nav saglabājušās.

Ja vēlaties no Māras dzirdēt šos un citus interesantus stāstus, noteikti jāiebrauc ciemos muzejā, tas būs tā vērts.

Teksts, foto: Inese Minova

TŪRISMS

MEDUMOS ATKLĀTS PIRMĀ PASAULES KARA MUZEJS

Pēc divu gadu plānošanas, projektēšanas un artefaktu vākšanas ir finišējis Latvijas un Lietuvas pierobežu sadarbības programmas projekts "Pirmā pasaules kara mantojuma un ekspozīcijas izveide ar mērķi piesaistīt apmeklētājus pierobežā". 1. martā durvis vēra jaunizveidotais Pirmā pasaules kara muzejs Medumos, aicinot klātesošos iejusties seno vēstures notikumu atmosfērā. Tradicionālās svinīgās lentītes vietā tika pārgriezta dzeloņstieple, tādējādi simbolizējot kara beigas, bet nogrieztais stieples fragments pārtapa sirsniņā un nodots muzejam glabāšanā.

Atklāšanas brīdī Augšdaugavas novada pašvaldības iestādes "TAKA" direktors Rolands Gradkovskis uzsvēra, ka muzejs izveidots laikā, kad Eiropā plosās karš un arvien vairāk kļūst redzams, ka daļa sabiedrības neizprot kara iemeslus, jo nezina vēsturi. Augšdaugavas novada domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins pateicās visiem, kas piedalījās projekta īstenošanā, un atzina, ka muzejs ļaus ieskatīties vēsturē un neaizmirst, kādi notikumi te savulaik norisinājušies. "Daugavpils apkaimē Pirmā pasaules kara laikā gāja niknas cīņas, joprojām tiek atrasti lādiņi. Cilvēki gājuši bojā un izjūtoši kara šausmas. Diemžēl pēc nedaudz vairāk kā simts gadiem vēsture atkārtojas, un šoreiz plosās karš Ukrainā."

Pirmā pasaules kara laikā Latvijas un Lietuvas teritorijā vairākus gadus atradās frontes „Dzīvības un Nāves” līnija. Tās abās pusēs tika būvēta sarežģīta nocietinājumu sistēma ar ierakumiem, tranšējām un bunkuriem. Tūkstošiem karavīru te cīnījās un krita sīvās kaujās, par ko liecina neskaitāmie kritušo karavīru apbedījumi. Augšdaugavas novada Demešes, Svences un Medumu pagasta mežos līdz mūsdienām ir saglabājušies ļoti daudzi vācu karavīru veidotie betona bunkuri, iespaidīgas lielgabalu un munīcijas novietnes, nebeidzami ierakumu līkloči.

2015. gadā pašvaldības iestāde "TAKA" izveidoja tūrisma maršrutu "Pa Pirmā Pasaules kara bunkuriem", līdzīgu maršrutu Lietuvā izveidoja arī Zarasu tūrisma un informācijas centrs. Savukārt 2019. gadā radās ideja uzrakstīt kopīgu projektu, lai minētās aktivitātes ļautu pasniegt daudz augstākā līmenī.

"Lielu impulsu deva tas, ka dabā ir sastopami ļoti daudzi Pirmā pasaules kara

ierakumi un bunkuri. Radās interese pa šiem bunkuriem pastaigāt, kaut ko atrast, un atrast var diezgan daudz, tieši tāpēc vietējie iedzīvotāji un kolekcionāri sāka veidot savas privātkolekcijas. Kamēr šādi artefakti vēl ir pieejami, sākām rīkot ekskursijas pa bunkuriem,

līdz radās doma, ka vajag virzīties tālāk un izveidot muzeju," saka pašvaldības iestādes "TAKA" direktors Rolands Gradkovskis.

Muzejs izveidots ēkā, kur agrāk atradās Medumu pamatskolas darbnīcas. Ēka jau sen netika apsaimniekota

un bija sliktā stāvoklī. Piesaistot pārrobežu projekta finansējumu, izdevās renovēt ēku un izveidot ekspozīciju, kuras apskate nav vienīgais piedāvājums šajā projektā.

"Mums ir izstrādāts apmēram 100 km garš maršruts, kurā var iziet pa Pirmā pasaules kara bunkuriem Lietuvas un Latvijas teritorijā, bet šo maršrutu var arī saīsināt. Tiks piedāvāta velosipēdu noma, bet var doties izbraucienā ar saviem velosipēdiem, redzēt visu dabā un izstaigāt muzeju. Iespējams, būs pieejams arī ēdināšanas pakalpojums atbilstoši muzeja tematikai, piesaistot pakalpojuma sniegšanai vietējos uzņēmējus," teic R. Gradkovskis. Atklāšanas pasākumā klātesošie varēja izbaudīt arī kara lauka virtuvi - sātīgu putru un siltu tēju, kas tika pasniegti tematiskos traukos.

Par tā laika notikumiem daudz var pastāstīt Medumu pamatskolas vēstures skolotāja Miropija Petkune, kura pirms vairākiem gadiem skolā izveidojusi muzeju ar četrām ekspozīciju zālēm, lai skolēni varētu daudz labāk iepazīt savu novada un valsts vēsturi. Vēstures stundas viņa vada arī pie kara laika bunkuriem un ierakumiem. Tagad viņa vadīs ekskursijas Pirmā pasaules kara muzeja apmeklētājiem.

"Muzejā mēs varam piedāvāt dažādas aktivitātes, un es ceru, ka cilvēkiem iepatiksies, viņi stāstīs citiem un brauks pie mums. Es uzskatu, ka šādi muzeji ir nepieciešami, lai cilvēki zinātu, ka karš nav izklaide, ka karš nes tikai postījumus, sadragā gan cilvēku attiecības, gan ekonomiku un kultūru. Karš izposta visu, ko cilvēks izveido," saka vēsturniece.

Muzeja apmeklētāji vispirms tiek iepazīstināti ar

Medumu vēsturi, lai parādītu, ka arī pirms kara te kūsājusi dzīve, Medumi bijis attīstīts stūrītis Latvijā. "Šeit draudzīgi dzīvoja dažādu tautību cilvēki, kuri rūpējās par savu saimniecību, labklājību, bet atnāca svešinieki ar ieročiem un visu izpostīja, padzina cilvēkus no viņu mājām. Otrajā zālē mēs stāstīsim par visām kara laika grūtībām, par to, kā izskatījās frontes līnija, ko ēda karavīri, kā atpūtās, kāda bija karavīru ikdiena, ļausim sajust to atmosfēru."

Viena no emocionāli iespaidīgākajām ekspozīcijas daļā ar krievu armijas bunkura imitāciju. Šeit fonā skan šaviņi un sprādzieni, bet uz ekrāna aiznirb ainas no spēlfilmas "Dvēseļu putenis", uzdzēnot klātesošajiem tirpas un liekot acīs sariesties asarām. "Vācu bunkuri tika veidoti no dzelzsbetona un joprojām ir aplūkojami dabā, bet krievu bunkuri bija no koka un nav saglabājušies, tāpēc muzejā piedāvājam pabūt tieši krievu ierakumos un zemnīcā, redzēt, dzirdēt, sajust to atmosfēru. Un tad katrs apmeklētājs var izdarīt secinājumus, ka kara rezultāts ir nāve," saka Miropija Petkune.

Gan uz muzeja izkārtnes, gan pie ārdurvīm dzeloņstieplu vāzē ir sarkanās magones. Vēsturniece skaidro, ka šie ziedi simbolizē kritušo kareivju dvēseles un atgādina ikvienam, ka kareivji guļ zem zemes, lai mēs varētu dzīvot uz šīs zemes.

Projekta gaitā ir izveidota Pirmā Pasaules kara ekspozīcija arī Turmantā Lietuvā. Projekts īstenots INTERREG V-A Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros.

Teksts: Inese Minova

Foto: Inese Minova,
Dainis Bitiņš

CEĻOJOT PA PIRMĀ PASAULES KARA MANTOJUMA PĒDĀM

Pirmais pasaules karš ir atstājis ilgi nedzīstošas rētas ne tikai cilvēku likteņos un sirdīs, bet arī lielā daļā Latvijas un Lietuvas teritorijas, kur vairākus gadus atradās frontes „Dzīvības un Nāves” līnija. Frontes līnijas abās pusēs tika būvēta sarežģīta nocietinājumu sistēma ar ierakumiem, tranšējām un bunkuriem. Tūkstošiem karavīru te cīnījās un krita sīvās kaujās, par ko liecina neskaitāmie kritušo karavīru apbedījumi. Augšdaugavas novada Demenes, Sventes un Medumu pagastu mežos līdz mūsdienām ir saglabājušies ļoti daudzi vācu karavīru veidotie betona bunkuri, iespaidīgas lielgabalu un munīcijas novietnes, ierakumu nebeidzami līkloči. *“Radās iespēja saņemt līdzfinansējumu no Interreg pārrobežu sadarbības programmas. Tādā veidā tika izveidots maršruts pa bunkuriem, kā arī divi muzeji, viens Latvijā, otrs Lietuvā,”* teic Augšdaugavas novada pašvaldības iestādes “TAKA” vadītājs Rolands Gradkovskis. Sākotnēji projekta mērķis bija piesaistīt tūristus vietējās uzņēmējdarbības atbalstam. Vienlaicīgi ekspozīciju mērķis ir parādīt kara nestās šausmas un postu. Katrs artefakts un eksponāts atgādina par to, kādu iespaidu tas atstāj uz cilvēku likteņiem. Diemžēl 100 gadus pēc Pirmā un postošā pasaules kara cilvēce atkal piedzīvo vienas agresorvalsts brutālu uzbrukumu Eiropas kontinentā, tādēļ jācer, ka muzeja apmeklētājiem stāstītais un rādītais tiks aizdomāties.

Maršruta sākums – Medumu jaunais muzejs

Muzejs ir izvietots ēkā blakus Medumu skolai, bijušajās skolas darbnīcās. Tā jau sen nebija ekspluatēta, bet projekta rezultātā tika savesta kārtībā un pielāgota muzeja vajadzībām. Pa Pirmā pasaules kara bunkuriem Medumu un Turmantu apkārtnē ir izveidots 100 km garš maršruts, kuru var izbraukt ar elektrovēlosipēdiem vai personīgiem velosipēdiem. Protams, katrs var pats veidot savu maršrutu un to saīsināt. Tūristus ar bunkuriem un muzeju var iepazīstināt Medumu skolas vēstures skolotāja Miropija Petkune. Vēsturiskās cīņu vietas Miropijai ir ļoti pazīstamas, jo saviem skolēniem viņa jau ir vadījusi ekskursijas un mācību stundas pa bunkuriem.

Medumu muzejā ir apskatāmi dažādi Pirmā pasaules kara eksponāti, kuri tika atrasti apkārtnē, bet ekspozīcijas otrajā pusē ikkatrs var iejusties tā laika karavīru ierakumos. Fonā skan šāviņu un sprādzieni, bet ekrānā ir redzamas ainas no spēlfilmas “Dvēseļu putenis”. Krievu koka ierakumi ir atveidoti

muzejā, jo tie nav saglabājušies dabā, bet vācu betona bunkurus iespējams apskatīt ar savām acīm.

Netālu no muzeja ikkatrs var apmeklēt arī Stikānu ģimenes senlietu privātmuzeju, kurā

kolekcionāri ir apkopojuši daudzus vēsturiskos eksponātus no cīņu vietām Medumu apkārtnē.

Juris Stikāns stāsta, ka daudzus eksponātus viņš atradis pats, staigājot

apkārtējos mežos, bet dažus ir nopircis internetā, kur tos pārdod Medumu apkārtnē dienējušo karavīru pēcteči, visbiežāk no Vācijas. Muzejā ir daudz fotogrāfiju vai veselu albumu, ikdienas priekšmetu, atklātņu, ieroču un citu kara artefaktu.

Pazemes pilsētiņa pie Ēģiptes

Ēģiptes baznīcas pakājē vācieši atrada izdevīgu vietu pazemes pilsētiņas izveidošanai. Tā atradās nogāzē. Vācu karaspēka speciālā celtniecības vienība bunkurus būvēja pamatīgi, no betona. Bunkuros ievilkā telefona sakarus, elektrību, bet apdare tika veidota no koka. Vācu bunkuri tika pielāgoti diezgan komfortabli dzīvošanai ikdienā, tiesa gan tie bija domāti tikai virsniekiem. Betona detaļas bunkuriem ražoja Turmantā izvietotajā darbnīcā. Miropija Petkune stāsta, ka vāciešu divīzijas bija ļabi tehniski aprīkotas: *“Viņiem bija gan elektrostacija, gan zirgi, gan lidmašīnas. Smelīnes ezerā atradās jahtklubs. Vienas divīzijas vajadzībām, transportēšanai bija nepieciešami 4000 zirgu. Bojā gājušos zirgus vācieši baroja karagūstekņiem.”* Vienīgais, ar ko vācu armijai gāja grūti, bija ēdiens. Tas tiek skaidrots ar to, ka Vācija karoja divās frontēs, un piegādes ķēdes no Vācijas atradās patālu. Sākotnēji vācu armija lielākoties pārtika no vietējo iedzīvotāju ēkās atrastajiem krājumiem, bet jau 1916. – 1917. gadā situācija krasi pasliktinājās.

Piemīņas lielakmens un kapi pie Turmantas

Zarasu rajona pašvaldības pārstāvis Ramūnas Keršis izklāsta, ka Pirmā pasaules kara laikā Turmantā uzturējās ap 14 000 vācu karavīru. Frontes līnijā starp Medumiem un Turmantu abās karojošajās pusēs atradās aptuveni viens miljons karavīru. Var tikai iedomāties kādu infrastruktūru bija nepieciešams uzbūvēt šādam cilvēku skaitam.

Divīziju, kas bāzējās Turmantā, sauca par “Mengesdivīziju”, par godu ģenerālim Mengesam. Viņš šeit pat kara laikā nomira no sirdstriekas, un par godu ģenerālim, kā arī visiem kritušiem vāciešiem, tika uzstādīts gigantiskais piemīņas akmens. To atveda ar speciāli šim pasākumam izveidoto dzelzceļa līniju. Apkārt lielajam akmenim tika izveidota mazo akmens pieminekļu aleja ar karavīru vārdiem.

“20 gadus pēc Pirmā pasaules kara, padomju karaspēkam ienākot Zarasu apriņķī, 88. vācu Mengesdivīzijai domātos uzrakstus no akmens notīrīja un pārveidoja par godu padomju armijai. Apkārt lielajam akmenim esošo mazo akmens pieminekļu aleju okupantu vara ar buldozeru “nobīdīja” 15 m attālumā esošajā grāvī un bez īpašas piepūles aizraka,” teic Ramūnas.

Mazos pieminekļus izdevās atrast šī projekta ietvaros, jo līdz šim neviens nezināja, kā konkrēti ar kapakmeņiem izrīkojās un kur tie atradās.

Izbraucot no Turmantas, var redzēt pauguru, kurš atgādina pilskalnu. Pirmā pasaules kara laikā tur atradās ieroču un munīcijas glabātava. Pazemē esošās telpas ir aizraktas, bet kara laikā telpas stiepās dažu metru dziļumā. No otras puses var iekāpt iekšā. Gar Turmantu gāja dzelzceļš, kurš bija vitāli svarīgs armijas apgādei. Pa dzelzceļu uz Turmantu atveda divas elektrostacijas. Pirmās elektrolampas šajā apkārtnē iedegās tieši Pirmā pasaules kara laikā.

Muzejs Turmantā un blindāžas

Līdzīgs muzejs kā Medumos, 17. martā tiks atklāts arī Turmantā. Tas atrodas vietējās sākumskolas ēkā. Izglītības iestāde pirms diviem gadiem tika slēgta, un projekta ietvaros tajā telpu izdevās ievest dzīvību. R. Keršis skaidro, ka aizmugurējā frontes līnijā vācieši uzbūvēja pat teātri, jo bija rūpējušies par savu karavīru atpūtas iespējām. Vācu karavīri arī varēja pa dzelzceļu aizbraukt atpūtā uz Kēnigsbergu. Muzejā iespējams apskatīt daudzus kara eksponātus – ieročus, munīciju, apģērbus, instrumentus. Ir saglabāties Pirmā pasaules kara gramofons, kurš darbojas un atskaņo mūziku. Liela daļa eksponātu Turmantu muzejā ir iegūta Latvijā.

Tūrisma maršruta posmos ir uzstādītas speciālās norādes, pēc kurām vadoties, ir iespējams nokļūt pie objektiem. Vieni no tiem ir betona blindāžas, kuras, diezgan labā stāvoklī mežos ir saglabājušās līdz mūsdienām. Blindāžas parasti tika veidotas nogāzēs, un no tām bija izejas uz divām pusēm, lai nepieciešamības gadījumā var evakuēties. Raksturīga iezīme – ļoti biezs betona jumts, kas nodrošināja aizsardzību pret artilērijas sprādzieniem. Pirmā pasaules kara laikā Lietuvas pusē bija ap 8000 dažāda veida pazemes objektu, bet mūsdienās saglabājušies ap 40. Blindāžas iekšienē kādreiz bija iekārtotas ar koka apdari.

Maršruts tika izveidots, pateicoties INTERREG V-A Latvijas un Lietuvas pierobežu sadarbības programmas projektam “Pirmā pasaules kara mantojuma un ekspozīcijas izveide ar mērķi piesaistīt apmeklētājus pierobežā”.

Teksts: D. Bitiņš
Foto: D. Bitiņš, I. Minova

Kontaktinformācija:
Tālrunis: +371 29431360, +371 26274123
E-pasts: info@ww1route.lv, turisms@augšdaugavasnovads.lv
www.ww1route.eu

■ SOCIĀLAIS DIENESTS

“ČAKLĀS SKUDRIŅAS” SĀK ROSĪTIES PA JAUNAM

Biedrība “Čaklās skudriņas” pavasari sākusī ar būtiskām izmaiņām pašas sastāvā. Kopsapulces laikā ievēlēja jauna valde un arī biedrības vadība. Valde lēma biedrības vadības grožus uzticēt aktīvajai kalupietei Vijai Legušai, bet viņai talkā nāks Skrindu dzimtas muzeja direktore Anna Lazdāne.

Šāds valdes balsojums pašai Vijai esot ļoti negaidīts, jo līdz šim vadošos amatos neesot bijusi, tāpēc tagad būs jāapgūst jauna joma.

Vija Leguša ir dzimusi Kalupē, kur ar vīru Valdi izaudzinājuši piecus bērnus un kopj savu piemājas saimniecību. Abi ar vīru savulaik pabeiguši Višķu sovhoztehnikumu kā agronomi, strādāja Kalupes kolhozā līdz padomju saimniecību izjukšanai. Kādreiz turējuši savā saimniecībā lopus, apstrādāja zemi, lai nodrošinātu ģimeni ar visu nepieciešamo. Pašlaik zeme atdota nomā, bet pašu vajadzībām atstājuši vien

siltumnīcas.

Desmit gadus Vija nostrādāja par audzinātājas palīgu Kalupes pamatskolas pirmsskolas grupiņā, audzinot 3 un 4 gadus vecus bērnus. Šajā skolā par skolotāju savulaik strādājusi Vijas mamma, te izskoloti visi pieci pašu bērni. “Esam piedzīvojuši piecus skolas izlaidumus un četrus augstskolas izlaidumus,” saka Vija. Meitas ieguvušas augstāko izglītību un strādā Rīgā, bet dēls ar ģimeni saimnieko Andrupenes kokaudzētavā un pārstāv Augšdaugavas novada

hokeja komandu.

Vijai ir septiņi mazbērni, pati ir ļoti pieprasīta aukle, tāpēc vasarā ir savs grafiks, kad un kur jādodas pieskatīt mazbērnus. Aizejot pensijā, īpaši daudz brīva laika neesot, jo Vija iesaistījās vietējā folkloras kopā “Kolupka” un dzied Kalupes baznīcas korī, aktīvi piedalās dažādos pagasta pasākumos, abi ar vīru dodas apmeklēt koncertus vai teātri.

Nesen Vija uzaicināta iesaistīties biedrības “Čaklās skudriņas” darbībā un jau pirmajā sapulcē tika ievēlēta par biedrības vadītāju. Tas gan

bijis negaidīti, taču tagad esot jāķeras klāt jaunam darbam un jākaļ plāni nākotnei.

Runājot par gaidāmajām novada senioru aktivitātēm, Vija kā vienu no galvenajiem šī gada pasākumiem min tradicionālo jaungada balli, ko visi seniori gaida ar lielu nepacietību. Padomā esot arī ekskursijas senioriem, lai var kopā atpūsties un gūt jaunus iespaidus.

Šogad Rugāju novadā notiks 18. Senioru dziesmu un deju festivāls. Pasākums bija plānots jau 2020. gadā, taču pandēmijas dēļ kādu laiku nenotika. Pašlaik vairāki novada senioru kolektīvi gatavojas dalībai festivālā, kas būs viens no gada centrālajiem notikumiem.

Jaunajai biedrības vadītājai padomā esot dažādas aktivitātes senioriem, viena no tām ir pasākums sadarbībā ar vietējo poļu kopienu, rīkojot dažādu tautu kulinārās meistarklases. Piemēram, Slutišķos tā varētu būt vecticībnieku virtuve, Vabolē – latgaliešu, bet Daugavpilī – poļu virtuve.

“Es redzu to kalnu, kurā

jāuzkāpj,” par saviem jaunajiem pienākumiem jautri teic Vija. Viņa uzskata, ka cilvēkam pensijas gados ir svarīgi socializēties. Kamēr vien ir fizisks spēks, kaut kas ir jādara. Kalupes sievas ir sākušas aktīvi nūjot rītā un vakarā. Kustēties vajag, taču arī prāts jāattīsta, uzskata Vija. Viņa pati cenšas vingrināt balsi, atjaunot muzikālo dzirdi, mācās notis, lai var dziedāt gan folkloras kopā, gan baznīcā. Dzīvesbiedrs Valdis jau sen atradis vaļasprieku – ir mednieks, taču labprāt dodas arī uz dažādiem pasākumiem. Vija ievērojusi, ka pagastā ir atsevišķi aktīvi seniori, taču viņa vēlas izkustināt arī pārējos, kas labprātāk sēž mājās. Vijas moto ir “Dzīvo, kamēr esi dzīvs!”, kas nozīmē būt fiziski aktīvam, iet cilvēkos, trenēt prātu, apgūt jaunākās tehnoloģijas un sekot laikmetam līdz.

Vēlam Vijai Legušai daudz jaunu ideju un enerģiju darbā ar novada senioriem!

Teksts, foto: Inese Minova

DEPUTĀTI KLĀTIENĒ IEPAZINA VIŠĶU SAC UN DIENAS APRŪPES CENTRA IKDIENAS DARBU

9. martā Augšdaugavas novada domes Sociālo jautājumu komiteja notika izbraukumā, deputātiem viesojoties Višķu sociālās aprūpes centrā un klātienē iepazīstot centra darbu un risināmās problēmas.

Centrs savu darbību uzsāka 1996. gadā uz reorganizētās Višķu slimnīcas bāzes, uzņem darba nespējīgas personas pensijas vecumā un 1.,2. un 3. grupas invalīdus, kuriem nepieciešama diennakts aprūpe, sociālā rehabilitācija un pastāvīga dzīves vieta. Te izveidotas 74 klientu vietas, kas ir aizpildītas, un veidojas garas rindas uz pakalpojumu. Klientiem centrā tiek nodrošināta veselības aprūpe, ēdināšanas četras reizes dienā, ikdienai nepieciešamais inventārs, apģērbs.

Vienas personas izmaksas mēnesī 2022. gadā bija 635,81 eiro, taču šim gadam vēl nav apstiprinātas. Centra direktore Veneranda Zeile atzīst, ka provizoriski tās varētu būt 850 eiro mēnesī. Salīdzinājumam viņa minēja, ka viena klienta izmaksas citos aprūpes centros Latgalē svārstās no 700 līdz 1400 eiro mēnesī.

Pirms dažiem gadiem centrā veikta renovācija, nosiltinot ēku, un ieviestas dažādas inovācijas, piemēram, pirmajā stāvā ierīkotas durvis, kas automātiski atveras, piebraucot cilvēkam ratiņkrēslā, izveidots

plašs vējtveris un panduss. Ēkā darbojas vertikālais pacēlājs cilvēkiem ratiņkrēsls, iegādāts mikroautobuss, pielāgojot to cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Centrā ir sava kapela, kur ierodas dažādu konfesiju mācītāji. Klientiem ierīkota atsevišķa telpa smēķēšanai. Ir izveidots arī izolators, taču pagaidām tas vēl nav izmantots.

Centra klientiem ir pieejami friziera pakalpojumi, lai nodrošinātu higiēnas prasības – klientu mati ir kārtībā un vīriešiem bārdas noskūtas.

Klienti tiek ēdināti četras reizes dienā, Viena klienta ēdināšana dienā izmaksā vidēji 4,60 eiro. Ēdināšanu nodrošina darbinieki divās maiņās, kas gatavo maltīti 74 pensionāta un 20 dienas centra klientiem, kā arī par maksu pusdienas var ieturēt paši darbinieki. Centra direktore uzsvēra, ka viena no problēmām ir centralizētais pārtikas iepirkums, kas neļauj iepirkumā piedalīties vietējiem zemniekiem un uzņēmējiem, jo viņi nespēj īstenot tik lielus piegādes apjomus. Viņa aicināja deputātus risināt šo jautājumu, lai atbalstītu vietējos pārtikas ražotājus.

Tualetes un vannas istabas pielāgotas cilvēkiem ratiņkrēsls, uzstādīta liela vanna ar pacēlāju, lai darbiniekiem būtu ērti nomazgāt klientus. Siltais ūdens centrā tiek nodrošināts no savas katlumājas.

Daudziem klientiem ir nepieciešamas funkcionālās gultas, kas iegādātas jau sen un to mehānismi novecojuši. Direktore lēš, ka pašlaik vajadzīgas vismaz 20 jaunas gultas, taču to iegādei naudas nav, jo viens komplekts izmaksā

pāri 1000 eiro.

Lai arī remonts ēkā veikts salīdzinoši nesen, taču nekas nav mūžīgs, par ko liecina arī nolupušās kāpnes, kas ved uz otro stāvu. V. Zeile uzsver, ka pats pārklājums ir ļoti labs, taču nekalitatīvi uzklāts un sācis nolobīties.

Ikdienā klientiem katrā stāvā ir pieejami koplietošanas televizori. Lai iemītnieku ikdienu padarītu interesantāku, tiek aicināti ciemos dažādi kolektīvi ar koncertiem, klienti piedalās novada invalīdu sporta spēlēs, vasarā tiek rīkota sava sporta diena, tiek svinēti Baltā galdauta svētki un sumināti jubilāri.

Viena no problēmām esot telpu trūkums, piemēram, nav plašākas telpas dažādu pasākumu rīkošanai un radošām nodarbībām. V. Zeile deputātiem uzsvēra, ka centram vajadzīga gan auto novietne, gan papildus saimniecības ēka, kur uzglabāt dažādu inventāru. Nepieciešama arī telpa, kur uzglabāt nelielā, iekams viņš tiek aizvests uz mūža mājām.

Klienti centrā nonāk jau cieniņamā vecumā un ar dažādam kaitēm. Kādam centrā veselība uzlabojas, taču dabisks ir arī novecošanas process un cilvēku aiziešana viņšaulē. Pēdējos divos gados īpaši izteikti pieaug prostatas vēzis vīriešiem.

Veneranda Zeile deputātiem atzina, ka ļoti akūta problēma ir darbinieki, kurus atrast esot sarežģīti. Beidzot izdevies uz pusslodzi piesaistīt sociālo rehabilitētāju. Centrā strādā 9 aprūpētājas, 3 sociālās aprūpētājas, viena sanitāre, kurai ik dienu jānomazgā 10 klienti, kas nav viegls darbs. Ir 3 veselības aprūpes darbinieki,

7 virtuves darbinieki. Centram būtu nepieciešami podologa pakalpojumi.

Arī Augšdaugavas novada Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova piekrīt, ka sociālos darbiniekus piesaistīt ir grūti, jo darbs smags, bet atalgojums mazs. Viņa uzsvēra, ka visi esošie sociālie darbinieki ir zinoši, ar attiecīgu izglītību sociālajā jomā, bet dienesta vadībā ir profesionāli ar maģistra grādu savā jomā, ir atsaucīga novada pašvaldības vadība, kas palīdz risināt dažādas problēmas sociālajā jomā.

Anna Jegorova pastāstīja deputātiem, ka Višķu SAC ēkā 2019. gadā DI projekta ietvaros tika atklāts Dienas centrs 20 klientiem, lai palīdzētu viņiem iekļauties sabiedrībā. Šeit pat tika organizētas velosipēdista

tiesību apguves mācības un eksāmens, lai dienas centra klienti varētu iegūt velosipēdista apliecību. Klienti te apgūst dažādas ikdienai nepieciešamas zināšanas, mācās gatavot maltīti, audzēt dārzeņus, veidot

rokdarbus, maksāt rēķinus, te apgūst dažādas tradīcijas.

Sociālā dienesta vadītāja deputātiem pastāstīja arī par citiem projektiem un sociālo darbinieku ikdienā veicamajiem pienākumiem, kā arī akcentēja

problēmas, kas būtu jārisina.

Ambeļu, Majinovas, Višķu un Dubnas pagastos kopā ir 3430 iedzīvotāji, tostarp 200 reģistrētie bezdarbnieki, 42 daudz bērnu ģimenes, 328 trūcīgas ģimenes, 29 maznodrošinātas ģimenes, 729 pensionāri, 7 augsta sociāla riska ģimenes, 23 sociālā riska ģimenes.

Jau šogad 12 sociālie darbinieki var doties vecuma pensijā un tas būs liels zaudējums. Viņa rosina runāt ar vidusskolēniem un NVA, lai piesaistītu jauniešus un bezdarbniekus šai profesijai. Diemžēl atalgojums nav motivācija izvēlēties sociālā darbinieka profesiju. Valstī vidējais atalgojums ir 1138 eiro, piemēram, Tukuma novadā pat 1400 eiro, bet Augšdaugavas

novadā augstākais atalgojums ir 986 eiro pirms nodokļu nomaksas. "Tad arī domāji, ko es varu piedāvāt vidusskolas absolventiem un ko darīt?" teica A. Jegorova. Pabalstu summas un saņēmēju skaits aug ar katru gadu, pieaug bezdarbnieku skaits un līdz ar to arī risināmo problēmu apjoms.

Sociālo lietu komisijas priekšsēdētājs Aleksejs Mackevičs pateicās sociālajiem darbiniekiem par darbu un izteica gandarījumu, ka viņu rindās redz arī jaunas meitenes, kas nolēmušas strādāt šajā jomā. Arī turpmāk paredzēts doties šādos izbraukumos, lai iepazītu citu sociālo iestāžu darbu.

Teksts, foto: Inese Minova

SOCIĀLĀS KOMITEJAS DEPUTĀTI APMEKLĒJA DAC "FĒNIKSS"

23. martā pašvaldības sociālo jautājumu komitejas deputāti apmeklēja Ilūkstes dienas aprūpes centru personām ar garīga rakstura traucējumiem "Fēnikss" un specializētās darbnīcas, lai klātienē iepazītu iestādes darbu.

Centra vadītājs Andris Kuzņecovs izveda nelielā ekskursijā, iepazīstināja ar kolektīvu un ikdienas darbu.

Centrs sekmīgi darbojas jau 20 gadus, bet kopš 2020. gada tas apmeties jaunās plašās telpās, darbojas no plkst. 8.00 līdz 16.30. Ar klientiem strādā sociālais darbinieks, sociālais aprūpētājs un fizioterapeits. Centru apmeklē personas ar garīga rakstura traucējumiem, kampsieškirta 1. vai 2. invaliditātes grupa. Līgums noslēgts ar 16 klientiem, bet ikdienā centru apmeklē 12-14 personas. Katrs klients tiek izvērtēts un saņem savu individuālo darbības plānu saskaņā ar MK noteikumiem, reizi pusgadā notiek pārvērtēšana. Dienas centrs nodrošina personu ar GRT funkcionēšanas spēju uzlabošanu, lai viņiem būtu iespēja atpūsties, apgūt jaunas zināšanas un integrēties sabiedrībā. Centrā klienti gan atpūšas, gan apgūst dzīvei nepieciešamas iemaņas, paši rosās virtuvē, darbinieku uzraudzībā mācās gatavot maltīti, mazgāt traukus. Katru rītu ar fizioterapeitu notiek rīta rosme, bet veselības veicināšanas projekta ietvaros pašlaik tiek rīkotas deju nodarbības. Klienti var pavadīt laiku, spēlējot novus, skatīties televizoru. Kopā tiek svinēti visi svētki, notiek dažādas ekskursijas.

Centrā izveidotas aušanas, sveču liešanas un kokapstrādes specializētās darbnīcas, kur ar klientiem darbojas speciālisti,

iemācot viņiem dažādas jaunas prasmes. Par specializēto darbnīcu apmeklēšanu līgums noslēgts ar 18 personām.

Vēl viens pakalpojums ir grupu dzīvokļi Pašulienā, kas izveidoti 2021. gadā un ir ļoti pieprasīti. Ir labiekārtoti seši dzīvokļi vienā kāpņutelpā, tie paredzēti 16 personām, bet pašlaik līgums noslēgts ar 14 personām. Klientus pieskata un padomus sniedz sociālais mentors, taču klienti mācās dzīvot pastāvīgi, veikt visus ikdienas darbus, skatīt naudu, gatavot ēst, saudzīgi izturēties pret īpašumu. Komunālie maksājumi pagaidām tiek segti no projekta izmaksām.

Visi trīs pakalpojumi izveidoti Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekta "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitutionalizācijas plāna īstenošanai Ilūkstes novadā" ietvaros un izmaksāja 462 tūkstošus eiro, no kuriem 85% sedza ERAF.

Pašvaldības sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova pastāstīja par dienesta speciālistu darbību un esošo situāciju Subates un Prodes, Eglaines, Šēderes pagastā un Ilūkstes pilsētā. Šajā teritorijā pašlaik reģistrēti 4399 iedzīvotāji, to vidū 185 reģistrētie bezdarbnieki (t.sk. 70 ilgstošie), 373 personas ar īpašām vajadzībām, 52 daudz bērnu ģimenes, 314 trūcīgas ģimenes, 63 maznodrošinātas ģimenes, 1453 pensionāri, 4 augsta sociālā riska ģimenes, 18 sociālā riska ģimenes. Teritoriju apkalpo 5 sociālie darbinieki, visiem ir augstākā profesionālā sociālā darba izglītība.

2022. gada laikā novada Sociālais dienests šajā teritorijā pieņēmis 1834 lēmumus par trūcīgas un maznodrošinātas māsaimniecības statusu, 1916 lēmumus par sociālās palīdzības piešķiršanu, t.sk. pabalstu garantētā minimālā līmeņa nodrošināšanai un mājokļa pabalsts, 138 lēmumus par sociālo pakalpojumu

piešķiršanu. Lauvas tiesa līdzekļu pērn izmaksāti tieši garantētā minimālā ienākumu (GMI) pabalsta izmaksai.

Minētajā teritorijā uz 23. martu reģistrēti 11 ukraiņu civiliedzīvotāji, kopumā ir bijuši 16, izmaksāti krīzes pabalsti – 272 eiro, GMI pabalsti – 5486 eiro, mājokļa pabalsts – 200 eiro un ēdināšanas pabalsts – 187 eiro.

Sociālajam dienestam ir laba sadarbība ar Subates katoļu draudzes "Miera namu", kur izveidotas 47 vietas, uzturas 25 novada klienti un strādā 20 darbinieki. Rindā uz šo aprūpes pakalpojumu pašlaik rindā gaida 22 cilvēki novadā.

Anna Jegorova aktualizēja dažādas problēmas sociālajā jomā. Viena no tām ir bezdarbnieku nevēlēšanās reģistrēties NVA, arī motivācijas trūkums pieteikties algotajiem darbiem, aizbaidinoties ar transporta un attāluma problēmām. Jauns izaicinājums sociālajiem darbiniekiem ir strādāt ar ilgstošajiem bezdarbniekiem, stiprinot viņu motivāciju piedalīties algotajos sabiedriskajos darbos, veidojot viņiem rehabilitācijas plānu situācijas uzlabošanai. Visiem darbiniekiem tāpat būs jāapgūst visas Labklājības ministrijas ieviestās metodikas, tostarp sociālais darbs kopienā, ar senioriem, jauniešiem un ar krīzes situācijām. Šīs metodikas jāapgūst, lai var darboties jebkurā jomā.

Šogad Sociālais dienests plāno uzsākt arī pakāpenisku pāreju uz dienesta dokumentu elektronisku apriti, lai padarītu šo apriti operatīvāku.

Anna Jegorova pateicās sociālajiem darbiniekiem, kas veic ikdienas darbu šajā teritorijā. "Sociālie darbinieki nevar strādāt, nemīlot cilvēku. Tas ir aicinājums, ko saprot tikai tie, kas strādā sociālajā darbā. Pamatā ir arī uzticēšanās cilvēkiem," teica A. Jegorova.

Teksts, foto: Inese Minova

■ IESPĒJAS

DISKUTĒJA PAR IESPĒJĀM ATTĪSTĪT SOCIĀLO UZŅĒMĒJDARBĪBU

“Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija” ir uzsākusi Labklājības ministrijas aktivitāšu cikla “Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!” īstenošanu. Aktivitātes ilgst vienu gadu, un cikla ietvaros NVO dosies vizītēs pie visām Latvijas pašvaldībām ar mērķi pārrunāt jau esošo sociālās uzņēmējdarbības situāciju novados un pilsētās, pašvaldību vajadzības, nākotnes perspektīvas un ieceres šajā nozarē, kā arī prezentēs programmu par pašvaldības iespējām un rīkiem stiprināt un atbalstīt šo jomu.

6. martā diskusija notika ar Augšdaugavas novada pārstāvjiem. Diskusijā piedalījās novada pašvaldības izpilddirektors Pēteris Dzalbe, Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova, sociālā dienesta vadītājas vietniece Inguna Svarāne, domes deputāte Regīna Tamane, Attīstības pārvaldes vecākā komercdarbības speciāliste Iveta Megne, Daugavpils un Ilūkstes partnerības “Kaimiņi” vadītāja Inga Krekele, Kultūras pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne, Izglītības pārvaldes pārstāve Natālija Pēterāne un Iepirkumu nodaļas vadītāja Iveta Pundure.

Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociācijas vadītāja Regita Zeiļa skaidro, ka viens no svarīgākajiem mērķiem sociālajā uzņēmējdarbībā izriet jau no paša nosaukuma: “Risināt kādu sociālo problēmu, radīt sociālo ietekmi un pārmaiņas sabiedrībā caur privāto sektoru. Latvijā sociālā uzņēmējdarbība ir attīstījusies no nevalstiskajām organizācijām.”

Jābūt dzirkstelei sirdī

Pēc R. Zeiļas prezentācijas, turpinājās diskusija ar pašvaldības pārstāvjiem. Iveta Megne skaidro, ka jaunajiem uzņēmējiem Augšdaugavas

novadā ik gadu tiek organizēts Grantu konkurss, kas ir mērķēts jauno uzņēmēju atbalstam, kā arī pašvaldība atbalsta jauno speciālistu apmācību konkrētajiem uzņēmējiem novadā. “Pašvaldība projektu ietvaros veido nepieciešamo infrastruktūru, turklāt Augšdaugavas novads piedāvā atlaides nekustamā īpašuma nomai, ja tiek radītas jaunas darba vietas vai ja tiek veiktas kādas sabiedriskā labuma aktivitātes,” turpina I. Megne. Tāpat Augšdaugavas novads jau tradicionāli rīko atbalsta pasākumus aktīvāko un radošāko uzņēmēju godināšanai. Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas vadītāja teic, ka viens no veidiem, kā sekmēt sociālo uzņēmējdarbību, ir veidot pašvaldības darba grupas vai arī dažādos veidos iekļaut sociālos uzņēmējus jau esošajos projektos un programmās. Piemēram, uzņēmēju godināšanas pasākumos varētu kā atsevišķu kategoriju pieminēt arī sociālos uzņēmējus. Ja novadā vēl nav pietiekoši daudz sociālo uzņēmēju, tad godināt var arī tos, kuri visvairāk piedalās sabiedriskā labuma projektos vai palīdz vietējai kopienai. Iespējama arī sociālo uzņēmēju iesaiste izglītības pakalpojumu sniegšanā.

“Cilvēks ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) dažkārt var paveikt darbu labāk nekā kāds no mums. Ir lietas, uz kurām mēs varam skatīties ar skaudību, kā tās veic Deinstitutionalizācijas projektā iesaistītie centru klienti.

Diemžēl Augšdaugavas novadā nav viegli atrast uzņēmējus, kuri patlaban būtu gatavi uzņemties šādu atbildību,” skaidro Anna Jegorova. Vislabāk ir piesaistīt jau esošos uzņēmējus, kuru ražošanas specifikā ir elementi, kas neietver sarežģītu intelektuālu darbu, nosacīti “ielikt produktu iepakojumā”. “Jāatrod uzņēmējs ar dzirkstele sirdī, kurš varētu to uzņemties,” secina Sociālā dienesta vadītāja.

Kā pašvaldība caur uzņēmējdarbību var risināt sociālās problēmas?

Pašvaldība var būt arī par klientu, iegādājoties preces vai pakalpojumus, veikt sociāli atbildīgus iepirkumus vai arī slēgt privilēģētus līgumus ar sociālajiem uzņēmējiem. Lai sekmētu sociālo uzņēmējdarbību, pašvaldība no savas puses var arī noteikt nekustamā īpašuma nodokļa atlaides, nodot mantu bezatlīdzības lietošanā vai īpašumā. Siguldā, piemēram, nekustamā īpašuma nodokļa atlaides sociālajiem uzņēmējiem sastāda 50%, ko izmanto vietējais labdarības veikals “Visi var!”. Tajā tiek pārdoti darinājumi, kas veidoti specializētajās darbnīcās. Ogrē, sadarbībā ar sociālo uzņēmumu “Kustības brīvība”, tika izveidota ūdens atpūtas infrastruktūra, kas piemērota cilvēkiem ar invaliditāti. Šis sociālais uzņēmums pat piedāvā SUP dēļus, kas ir domāti cilvēkiem ratiņkrēslos. Jelgavas novadā Deinstitutionalizācijas

projekta telpas nodotas sociālajam uzņēmumam “Četri vēji”, kas piedāvā darbu kartona rūpnīcā, kur tiek veidotas uzņēmuma “Madara Cosmetics” kastes – tukšuma aizpildītājas. Tāpat lielas kartona rūpnīcas meitas uzņēmums kalpo kā sociālais uzņēmums, kura rezultātā tiek nodrošināts darbs cilvēkiem ar GRT, kas jau iepriekš bija veiksmīgi darbojušies specializētajās darbnīcās un dzīvojuši grupu dzīvokļos. Dienvidkurzemes novadā divas bijušās skolu telpas tika nodotas sociālajam uzņēmējam bezatlīdzības lietošanā, kur uzņēmēji izveidoja pansiju.

Regita Zeiļa: “Ar sociāli atbildīgiem iepirkumiem pašvaldība var noņemt divus zaļus reizes. Pašvaldība publiskā iepirkuma izvērtēšanā var piešķirt papildu punktus, ja uzņēmējs izpilda kādu sociālo jautājumu. Tas var būt saistīts ar nodarbinātību vai arī ar uzņēmuma iekšējās pārvaldības principiem, kas var kalpot par labu rīku novadam, lai risinātu sociālos izaicinājumus, kā, piemēram, bezdarba mazināšana.”

Kas ir sociālā uzņēmējdarbība?

Sociālā uzņēmējdarbība ir preču ražošana un pakalpojumu sniegšana ar vēmi radīt sociālo ietekmi, izmantojot biznesa metodes. Sociālās uzņēmējdarbības mērķis ir risināt kādu sociālu problēmu vai radīt labumu plašākai sabiedrībai, atsakoties no

maksimālas peļņas gūšanas uzņēmējam personīgi. Sociālā uzņēmējdarbība var tikt izvēsta lokāli vai starptautiski, tā var būt dažāda pēc preču ražošanas un pakalpojumu sniegšanas veida.

Sociālajai uzņēmējdarbībai Eiropā un pasaulē līdz šim nav izveidots vienots skaidrojums. Sociālās uzņēmējdarbības starpdisciplinārais raksturs un inovāciju daudzveidīgums rada grūtības sniegt viennozīmīgu definējumu. Tomēr tās būtībā iezīmējas trīs galvenie pamatprincipi – pirmkārt, galvenais mērķis ir risināt nozīmīgu sociālu problēmu, otrkārt, uzņēmējdarbība jeb nepārtraukta ekonomiska aktivitāte, treškārt, demokrātiska un iesaistoša pārvaldība.

S o c i ā l ā s uzņēmējdarbības galvenā atšķirība no citām pastāvošajām organizācijām (NVO, tipiskiem uzņēmumiem) ir nolūks, veiktās aktivitātes un iekšējās pārvaldības struktūra. Valstiskā līmenī Latvijā sociālo uzņēmējdarbību saista ar rīcības spējas piešķiršanu sabiedrībai, sociālo problēmu risinātāja lomu, kā arī mediatoru starp publisko un privāto sektoru, bet savā ziņā arī inovāciju ieviešanu un iespēju radītāju.

Kas ir Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija?

Tā ir biedru asociācija, kuras mērķis ir veidot sociālās uzņēmējdarbības attīstību Latvijā. Latvijā šajā asociācijā ir 135 biedri – uzņēmumi, biedrības, NVO, atbalsta organizācijas. Asociācija nepieciešamības gadījumā konsultē sociālās uzņēmējdarbības jautājumos. Rudenī ir gaidāmi vairāki semināri sociālās uzņēmējdarbības jomā. Tajos stāstīs par iespējām attīstīt sociālo uzņēmējdarbību novados. Latgales domnīca Lūznavas muižā plānota 24. martā, kur tiks apspriesta Latgales reģiona situācija.

Teksts, foto: D. Bitiņš

■ KULTŪRA

LIELAIS AUGŠDAUGAVAS MUSTURDEKIS TIKS PĀRSTIEPTS PĀRI DAUGAVAI

Neiespējamais ir noticis – Lielais Augšdaugavas musturdeķis beidzot tiks nostiepts no viena Daugavas krasta līdz otram!

Šogad 27. maijā Tautas mākslas festivāla “Augšdaugava 2023” laikā Naujenes pagasta Slutišķos būs iespēja vērot unikālu parādību – musturdeķa tiltu pāri Daugavai, kas simboliski savienos Daugavas kreiso un

labo krastu.

Naujenes Novadpētniecības muzejs 2011. gadā uzsāka Lielā Augšdaugavas musturdeķa veidošanu ar mērķi izveidot lielāko musturdeķi Latvijā, kuru varētu nostiept pāri Daugavai, iesaistot šī deķa veidošanā pēc iespējas vairāk dalībnieku un iekļūstot Ginesa rekordu grāmatā.

Šobrīd musturdeķa garums jau ir 508 metri, platums – 1,6 metri. Tā darināšanā iesaistījušies vairāk nekā 5000 cilvēku no visas Latvijas un ārvalstīm.

Festivāla laikā Lielais Augšdaugavas musturdeķis tiks pārstiepts pāri Daugavai,

veidojot košu tiltu, ko apmeklētāji varēs vērot visas dienas garumā, kā arī, iespējams, doties pa tiltu uz Daugavas otru krastu.

Festivāla programmā paredzēti dažādu kolektīvu priekšnesumi, koncerti, meistarklases, amatnieku un mājražotāju tirdziņi, “Lielā

plosta” dalībnieku sagaidīšana, Slutišķu vecticībnieku sētas apmeklēšana un citas aktivitātes.

Festivāla norises vieta: Slutišķu ciems, Naujenes pagasts, Augšdaugavas novads.

Norises laiks: 2023. gada 27. maijs no plkst. 14.00 līdz 21.00.

Amatnieki, mājražotāji, mākslas studijas un citas radošās grupas tiek aicināti pieteikt savu dalību tirdziņos, sūtot pieteikumu uz e-pastu iveta.megne@augšdaugavasnovads.lv (tāl.65422284).

APTAUJA

par sadzīves atkritumu šķirošanu Augšdaugavas novadā

Aicinām Jūs piedalīties aptaujā, lai pašvaldība varētu novērtēt līdz šim Augšdaugavas novadā organizēto atkritumu apsaimniekošanu, un sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotāju rastu iespējami labākos risinājumus sadzīves atkritumu šķirošanas infrastruktūras attīstīšanai.

Aptauja ir anonīma. Anketas aizpildīšana aizņems 5 - 10 minūtes.

Līdz šī gada 14. aprīlim anketu lūgums aizpildīt:

- papīra formātā, anketu nododot vietējā pagasta pārvaldē, Ilūkstes pilsētas administrācijā (Brīvības iela 7, Ilūkste) vai Augšdaugavas novada pašvaldības centrālajā administrācijā (Rīgas iela 2, Daugavpils)

vai
- elektroniski saitē: <https://forms.gle/A319gP1PgeywGM7v6> QR kods anketas elektroniskai aizpildīšanai:

1.	Lūdzu norādiet pagastu, pilsētu, kurā dzīvojat:
2.	Kāda tipa mājoklī dzīvojat?
	Privātmājā
	Daudzdzīvokļu mājā
3.	Vai Jūs šķirojat sadzīvē radītos atkritumus? (atzīmēt vienu atbildi)
	Jā, ikdienā šķiroju atkritumus
	Jā, bet ikdienā šķiroju tikai iepakojumu (piemēram, stiklu, plastmasu, papīru, metālu)
	Jā, bet ikdienā šķiroju tikai depozieta iepakojumu
	Nē, vispār nešķiroju, jo nav vajadzības
	Nē, nešķiroju, jo nav nodrošināta iespēja
	Nē, nešķiroju, jo neesmu informēts kā pareizi to darīt
	Cits variants:
4.	Vai Jūs izmantojat iespēju izmest šķirotos iepakojuma atkritumus (piemēram, stikla, metāla iepakojumu) dalīto atkritumu konteinerī, kas pieejams dzīvesvietas vai darba vietas tuvumā? (atzīmēt vienu atbildi)
	Jā
	Nē
	Dažreiz
	Nē, jo nav pieejami šādi konteineri
	Mani tas neinteresē
	Cits variants:
5.	Vai Jūs izmantojat iespēju šķirotos atkritumus bez maksas nodod speciāli aprīkotos šķirotu atkritumu pieņemšanas laukumos "Liginišķi" (Daugavpilī) vai "Ciniši" (Demenes pagastā) (atzīmēt vienu atbildi)
	Jā
	Nē, jo atkritumus nododu kopā ar nešķirotajiem sadzīves atkritumiem apglabāšanai
	Nē, jo neesmu informēts par šādām iespējām
	Nē, jo laukumi atrodas tālu no manas dzīvesvietas
	Nē, jo izmantoju citas iespējas (norādīt kādas):
6.	Kā Jūs apsaimniekojat sadzīvē radītos liela izmēra nebīstamus atkritumus (piemēram, dažādas mēbeles, matračus, paklājus, kastes u.c) (atzīmēt vienu atbildi)
	Nogādāju speciāli aprīkotā šķirotu atkritumu pieņemšanas laukumā (piemēram, "Liginišķi", "Ciniši")
	Novietoju pie nešķirotu sadzīves atkritumu konteinerā
	Sadedzinu
	Cits variants:
7.	Vai Jūs izmantotu iespēju nogādāt liela izmēra mēbeļu atkritumus uz mēbeļu atkritumu savākšanās punktiem, ja tādi Augšdaugavas novada teritorijā tiktu ierīkoti pilsētās un lielākajos ciemos? (atzīmēt vienu atbildi)
	Jā
	Nē
	Mani tas neinteresē
8.	Vai Jūs šobrīd veicat bioloģisko atkritumu mājkompostēšanu? (atzīmēt vienu atbildi)
	Jā, kompostēju gan dārzkopības, gan pārtikas bioloģiskos atkritumus
	Jā, kompostēju tikai dārzkopības atkritumus
	Nē, bet nākotnē plānoju, jo ir tāda iespēja
	Nē
	Cits variants:
9.	Vai Jūs izmantotu iespēju atsevišķi vākt māsaimniecībā radītos virtuves, pārtikas atkritumus un nodot tos atkritumu apsaimniekotājam (atzīmēt vienu atbildi)
	Jā
	Nē
	Cits variants:
10.	Kā Jūs apsaimniekojat tekstilatkritumus? (atzīmēt vienu atbildi)
	Izmetu nešķirotu sadzīves atkritumu konteinerī
	Nogādāju uz speciālo konteineri tekstila atkritumiem
	Atdodu labdarībai
	Sadedzinu
	Cits variants:

11.	Jūsprāt cik lielam jābūt maksimālajam attālumam no dzīvesvietas līdz dalīto atkritumu speciāli aprīkotam savākšanas laukumam, lai būtu ieinteresētība turp nogādāt šķirotos atkritumus (mēbeles, elektriskās un elektroniskās iekārtas, riepās, makulatūru, tekstilatkritumus u.c.). (atzīmēt vienu atbildi)
	Līdz 10 km
	Līdz 20 km
	Līdz 50 km
	Attālumam nav nozīme, jebkurā gadījumā nogādāšu atkritumus uz laukumu
	Attāluma nav nozīmes, jo atkritumus nenogādāšu uz laukumu
	Cits variants:
12.	Novērtējiet atkritumu šķirošanas iespējas Augšdaugavas novadā (atzīmēt vienu atbildi)
	teicama
	laba
	apmierinoša
	nepamierinoša
13.	Miniet vienu būtiskāko trūkumu atkritumu šķirošanas sistēmai Augšdaugavas novadā

Paldies par piedalīšanos aptaujā!

MĀCĪBAS

AICINĀM NODARBINĀTOS APGŪT DIGITĀLĀS PRASMES AR ES LĪDZFINANSĒJUMU

No š.g. 4. līdz 18. aprīlim notiks pieteikšanās izglītības programmu apguvei Eiropas Savienības (ES) fondu pieaugušo izglītības projektā "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" jeb **Mācībās pieaugušajiem**. Devītajā pieteikšanās kārtā iedzīvotāji no 25 gadu vecuma īpaši aicināti apgūt digitālās pamata prasmes, tādā veidā paaugstinot savu konkurētspēju darba tirgū.

Spēja patstāvīgi strādāt ar datoru un izmantot digitālos rīkus gan darba, gan personīgajām vajadzībām ir kļuvusi par neatņemamu mūsdienu dzīves sastāvdaļu. Digitālās prasmes ir nepieciešamas internetbankas lietošanai, dažādu e-pakalpojumu izmantošanai, gan arī darbam ar izplatītākajām programām, kā Word un Excel. Vienlaikus, Latvijā tikai 51%

iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem ir vismaz digitālās pamata prasmes, un tikai 24% ir digitālās prasmes virs pamata līmeņa.*

Digitālās prasmes gan iesācējiem, gan lietpratējiem
Devītajā pieteikšanās kārtā nodarbinātie var pieteikties kādai no izglītības programmām un apgūt digitālās prasmes pamata līmenī, vidējā līmenī un augstākā līmenī.

Pieteikties mācībām var strādājoši un pašnodarbināti iedzīvotāji vecumā no 25 gadiem ar pabeigtu vai nepabeigtu izglītību, jaunie vecāki, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā un ir saglabājuši darba attiecības, kā arī strādājošie pensionāri. **Īpaši aicināti pieteikties sociālā riska grupu nodarbinātie ar zemu vai darba tirgum nepietiekamu izglītības līmeni.**

90% no mācību izmaksām sedz ES

Lai motivētu Latvijas strādājošos iedzīvotājus apgūt jaunas prasmes un zināšanas, lielāko daļu mācību izmaksu sedz ES fondi un valsts. Izvēloties mācīties profesionālās pilnveides izglītības programmās, studiju modulos vai studiju kursos, strādājošā līdzmaksājums ir 10%.

Nodarbinātām personām no trūcīgām vai maznodrošinātām mājāsaimniecībām mācības ir bez maksas.

Mācības digitālo pamata prasmju apgūšanai galvenokārt tiks īstenotas klātienē. Nodarbinātie no mājāsaimniecībām, kurām piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas mājāsaimniecības statuss, varēs saņemt atbalstu transporta izdevumu segšanai, lai nokļūtu uz mācību norises

vieta.

Katrs strādājošais projekta laikā var mācīties divas reizes neatkarīgi no pieteikšanās kārtu skaita, taču jāņem vērā, ka vienlaicīgi iespējams mācīties tikai vienā izglītības programmā. Katrs mācību dalībnieks var pieteikties tikai vienai izglītības programmai.

Kā pieteikties mācībām?

Pieteikšanās devītajā kārtā ilgs līdz 18. aprīlim. Mācību grupu komplektēšana plānota no šī gada 16. maija līdz 15. jūnijam, un mācības tiks īstenotas ne vēlāk kā līdz 31. oktobrim.

Lai saņemtu informāciju par:

- uzņemšanas nosacījumiem;
- mācību un atbalsta iespējām;

- piedāvātajām izglītības programmām un to īstenošanas vietām;

- pieteikšanos kādai no izglītības programmām, aicinām apmeklēt mājaslapu www.macibaspieaugusajiem.lv

vai pieteikt vizīti, sazinoties ar Ivetu Megni, Augšdaugavas novada pašvaldības Projektu nodaļas vecāko komercdarbības speciālisti, zvanot pa tālruni

65422284 vai rakstot uz e-pastu iveta.megne@augšdaugavasnovads.lv

LŪDZAM ŅEMT VĒRĀ, KA IEPAZĪTIES AR IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU SARAKSTU UN PIETEIKTIES MĀCĪBĀM VARĒS, SĀKOT NO 4. APRĪĻA.

ESF fondu projekta "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" jeb **Mācību pieaugušajiem** mērķis ir pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci, lai laikus novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus pieprasījumam, veicinātu strādājošo konkurētspēju un darba produktivitātes pieaugumu. To finansē Eiropas Sociālais fonds un Latvijas valsts, ieguldot vairāk nekā 45 miljonus eiro. Projektu no 2017. līdz 2023. gada beigām īsteno ir Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām, izglītības iestādēm un Nodarbinātības valsts aģentūru.

*ziņojums par Latviju "Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (DESI) 2022. gadā".

PROJEKTA REALIZĀCIJA

UZSĀKTS PROJEKTS „DBT IPĪV “VIŠĶI” MĀCĪBU KORPUSA ĒKAS ATJAUNOŠANA UN ENERGOEFEKTĪVĪTĀTES PAAUGSTINĀŠANA”

paaugstināšana", vienošanās Nr. 4.2.2.0/21/A/061, īstenošanu.

Projekta mērķis - samazināt primārās enerģijas patēriņu, sekmējot energoefektivitātes paaugstināšanu un pašvaldības izdevumu samazināšanu par siltumapgādi, veicot ieguldījumus Daugavpils būvniecības tehnikuma izglītības programmas īstenošanas vietas "Višķi" mācību korpusa ēkā, kas atrodas "18", Višķu tehnikums, Višķu pagastā, Augšdaugavas novadā.

Projekta attiecināmās darbības, kuras saistītas ar energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem, ir

- Ārsienas siltināšana;
- Logu un ārdurvju nomaiņa;
- Grīdas uz grunts siltināšana;
- Apkures sistēmas pārbūve uzstādot viedos risinājumus;
- Ēkas cokola siltināšana;
- Ēkas energosertifikāta izstrāde;
- Tehniskās dokumentācijas izstrāde;
- Projekta autoruzraudzība un būvuzraudzība.

Projekta darbības (neattiecināmās izmaksas), kuras saistītas ar energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem, ir

norādītas tehniskajā dokumentācijā un nepieciešamas projekta mērķa sasniegšanai, ēkas funkcionalitātes nodrošināšanai un ēkas nodošanai ekspluatācijā. Tie ir: demontāžas un vispārceļniecības darbi, kuri nepieciešami pēc energoefektivitātes pasākumu veikšanas, t.sk.: inženiertīklu (ugunsgreka, ventilācijas, ūdensvada un kanalizācijas, elektroapgāsmes un spēka tīklu pārbūve) atjaunošana, lai nodrošinātu izglītības iestādes funkcionalitāti atbilstoši 27.12.2022. MK Nr.610 prasībām un ēkas nodošanu ekspluatācijā.

Projekta īstenošanas ilgums: 17 mēneši.

Projekta kopējās izmaksas sastāda 2 246 452, 66 eiro, no kurām:

1. Attiecināmās izmaksas

sastāda 1 357 377, 81 eiro, t. sk.: ERAF - 1 153 771, 14 eiro jeb 85%, VB 61 082 eiro jeb 4,5%; PB 142 524,67 eiro jeb 10,5%;

2. Neattiecināmās izmaksas - 889 074, 85 eiro.

Projekta rezultāti:

- primārās enerģijas samazinājums ēkās (kWh/gadā) 360 131, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums (CO2 ekvivalenta tonnas/gadā) -13,85;

s a s n i e g t a s energoefektivitātes prasības atbilstoši Latvijas būvnormatīvu LBN 002-19 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika".

Informācija:
Projekta vadītāja
Guna Smelcere,
Tāl. 65476882, guna.smelcere@augšdaugavasnovads.lv

PROJEKTA REALIZĀCIJA ■

SILENĒ ĪSTENOS ŽĒLSIRDĪBAS PROJEKTU "KOPĀ BŪS VIEGLĀKI!"

Silenes Vissvētās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīcas draudze no 1. februāra līdz 30. augustam nodibinājuma "CARITAS LATVIJA" Žēlsirdības projektu konkursa ietvaros realizēs projektu "Kopā būs vieglāk!".

Projekta mērķis ir palīdzēt grūtībās nonākušiem sirmgalvjiem un invalīdiem, sniedzot viņiem ne tikai materiālu, bet arī garīgu un emocionālu atbalstu, kas uzlabos viņu dzīves kvalitāti, garīgo un psihisko veselību.

Šim mērķiem projekta garumā tiks organizētas aktivitātes, kas palīdzēs uzlabot senioru pašsajūtu un pārvarēt atstumtību un vientulību. Maijā Silenes Romas katoļu baznīcā dievkalpojuma dalībniekiem tiks organizēts mielasts, kura laikā viņi varēs kopā lietderīgi pavadīt laiku pie balta galda, padzert gardu tēju, paklausīties dziesmas baznīcas kora izpildījumā, neformālos apstākļos parunāt ar baznīckungu par savu dzīvi. Draudzes locekļi organizēs nelielas aktivitātes, jastru loteriju un viktorīnas. Visi pasākuma dalībnieki saņems nelielus dāvinājumus. Ņemot vērā mērķauditorijas materiālās iespējas, veselības stāvokli

un dzīves apstākļus, projekta gaitā projekta mērķauditorijai tiks organizēta iespēja saņemt pirts pakalpojumus. Šie pakalpojumi ļoti nepieciešami arī laukos, jo senioriem grūti organizēt tos pašu spēkiem. Par projekta finansējumu tiks sadalīts 171 ieejas talons Silenes sabiedriskās pirts apmeklējumam. Projekta dalībniekiem tiks izsniegtas 25 pakas ar individuālas higiēnas piederumiem.

Silenes Romas katoļu baznīcas draudzes locekļi ir pateicīgi nodibinājumam "CARITAS LATVIJA" par lielisku iespēju palīdzēt veciem cilvēkiem un invalīdiem atvieglot viņu ikdienu.

SPORTS ■

VOLEJBOLA TURNĪRA ATLASĒS SACENSĪBĀS SVENTĒ UZVAR MĀJINIEKI

Skolu kauss volejbolā "top! kauss 2023" atgriežas ar plaša mēroga atlases sacensībām visā Latvijā, kas norisinās no februāra līdz marta beigām, lai cīnītos par dalību finālā 16. aprīlī Rīgā. Vispārīzglītojošo skolu komandām šādas sacensības notiek jau 19. reizi un tajā piedalīsies vairāk kā 4600 dalībnieku.

9. martā Sventes vidusskolā notika 19.TOP KAUSA izcīņa volejbolā pamatskolu zēnu grupā. Kopumā piedalījās 5 komandas: Sventes vidusskola, Špoģu vidusskola, Kalupes pamatskola, Ilūkstes Raiņa vidusskola, Zemgales vidusskola.

Aizvadot spēles, 1. vietu izcīnīja mājinieki - Sventes vidusskola, 2. vietu Špoģu vidusskola, bet trešie palika volejbolisti no Kalupes pamatskolas.

24. martā Sventes vidusskolā notika 19.TOP KAUSA izcīņa volejbolā vidusskolu komandām jauniešiem. Kopumā piedalījās 3 komandas: Salienas vidusskola, Bebrene VP vidusskola un Sventes vidusskola.

Aizvadot spēles, 1. vietu izcīnīja Sventes vidusskolas jauniešiem, 2. vietu Salienas vidusskolas komanda, bet trešajā palika volejbolistes no Bebrene.

No februāra līdz martam top! kausa atlases sacensības norisinās 26 teritorijās, iesaistoties 34 novadiem/valstspilsētām un aptverot gandrīz visu Latviju - no Liepājas līdz Limbažu, Valkas, Balvu un Krāslavas novadiem. Šajā posmā tiek spēlēts sabraukumu formātā, noskaidrojot labākās komandas novadā, un uzvarētāji

iekļūst finālposmā.

Sacensības notiek četrās vecuma kategorijās. 1. grupa: vidusskolas zēni (2003. - 2006. gadā dzimušie), 2. grupa: vidusskolas meitenes (2003. - 2006.), 3. grupa: pamatskolas zēni (2007. - 2010.), 4. grupa: pamatskolas meitenes (2007. - 2010.gadā dzimušās).

Skolu kausa finālposms iepilnāts 16. aprīlī Skonto hallē Rīgā. Katrā vecuma grupā ne vairāk par 33 komandām cīnīsies par 1. - 3. vietu top! kausā.

Šāds pasākums norisinās jau 19. reizi. Aizvadīto gadu laikā šis projekts ir saglabājis savu pamatideju un kļuvis par populārāko volejbola pasākumu jauniešiem. 2001. gadā startēja 660 dalībnieki un 66 komandas, bet 18. sezonā sacentās jau 3066 dalībnieki un 411 komandas. Mērķis ir noskaidrot labākās komandas un veicināt volejbola attīstību, kā arī popularizēt veselīgu un sociāli aktīvu

dzīvesveidu jauniešu vidū, palielinot viņu interesi par šo sporta veidu, tāpēc top! kauss tiek rīkots kā volejbola svētki vispārīzglītojošo skolu jauniešiem. Kausa izcīņas sacensības organizē Latvijas Volejbola federācija sadarbībā ar veikalu tīklu top! un pašvaldībām.

Skolu kauss volejbolā ir masveidīgākās un gaidītākās jauniešu volejbola sacensības, ko organizē Latvijas Volejbola federācija kopš 2001. gada un šo gadu laikā pulcējis vairāk nekā 60000 skolniekus. Šis ir bijis arī pirmais lielais volejbola turnīrs tādiem pasaules līmeņa volejbolistiem kā - Anastasija Samoilovai, Jānim Šmēdiņam, Gundaram Celitānam, Aleksandram Samoilovam, Mārtiņam Pļaviņam, Tomam Svanam, u.c. Latvijā zināmiem sportistiem.

Teksts, foto: D. Bitiņš

LIELDIENU DIEVKALPOJUMI AUGŠDAUGAVAS NOVADĀ

LĪKSNAS VISSVĒTĀS JĒZUS
SIRDS ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 18.00

07.04. Plkst. 18.00

08.04. Plkst. 19.00

09.04. Plkst. 9.30

10.04. Plkst. 9.30

VIŠĶU SV. JĀŅA KRISTĪTĀJA
ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 17.00

07.04. Plkst. 17.00

08.04. Plkst. 17.00

09.04. Plkst. 08.00

10.04. Plkst. 10.30

ILŪKSTES EVANĢĒLISKI
LUTERISKĀ BAZNĪCA

09.04. Plkst. 9.00

ILŪKSTES VISSVĒTĀKĀS
JAUNAVAS MARIJAS ROMAS
KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 19.00

07.04. Plkst. 15.00

08.04. Plkst. 19.00

09.04. Plkst. 8.00

10.04. Plkst. 10.30

BEBRENES ROMAS KATOĻU
BAZNĪCA

06.04. Plkst. 14.00

07.04. Plkst. 17.30

08.04. Plkst. 14.00

09.04. Plkst. 13.00

10.04. Plkst. 13.00

DVIETES SV. STANISLAVA
KOSTKAS ROMAS KATOĻU
BAZNĪCA

06.04. Plkst. 18.00

07.04. Plkst. 14.00 Krustacejš,
plkst. 15.00 Dievkalpojums

08.04. Plkst. 19.00

09.04. Plkst. 8.00

SUBATES PESTĪTĀJA
EVANĢĒLISKI LUTERĀŅU BAZNĪCA

10.04. Plkst. 10.00

SUBATES ERCENĢEĻA MIKĒĻA
ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 18.00

07.04. Plkst. 8.00 Krustacejš,
plkst. 9.00 Dievkalpojums

08.04. Plkst. 18.00

09.04. Plkst. 7.00

10.04. Plkst. 9.00

EGLAINES JAUNAVAS MARIJAS-
BAZNĪCAS MĀTES ROMAS KATOĻU
BAZNĪCA

06.04. Plkst. 16.30

07.04. Plkst. 12.30

08.04. Plkst. 16.00

09.04. Plkst. 10.30

10.04. Plkst. 8.00

JEZUPOVAS (JUZEFOVAS)
SV. PĒTERA UN PĀVILA ROMAS
KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 15.00

07.04. Plkst. 15.00

08.04. Plkst. 8.00

09.04. Plkst. 8.00

10.04. Plkst. 10.00

SILENES JAUNAVAS MARIJAS
DEBESĪS UZŅĒMŠANAS ROMAS
KATOĻU BAZNĪCA

07.04. Plkst. 14.00

08.04. Plkst. 14.00

09.04. Plkst. 10.00

JAUNBORNES SVĒTĀ KRUSTA
ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

09.04. Plkst. 9.30

ELERNES KUNGA JĒZUS
DEBESKĀPŠANAS ROMAS KATOĻU
BAZNĪCA

06.04. Plkst. 17.00

07.04. Plkst. 9.00

08.04. Plkst. 21.00

10.04. Plkst. 9.00

AMBEĻU SV. JURA ROMAS
KATOĻU BAZNĪCA

08.04. 20.00

10.04. 9.00

DEMENES VISSVĒTĀKĀS JĒZUS
SIRDS ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 15.00

07.04. Plkst. 20.00

08.04. Plkst. 17.00

09.04. Plkst. 14.00

LAUCESAS SV. PĒTERA UN
PĀVILA ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 19.00

07.04. Plkst. 18.00

08.04. Plkst. 19.00

09.04. Plkst. 8.00

10.04. Plkst. 8.00

KUMBUĻU DIEVA ŽĒLASTĪBAS
ROMAS KATOĻU KAPELA

08.04. Plkst. 13.00

10.04. Plkst. 10.00

NĪCGALES ROMAS KATOĻU
DRAUDZES JAUNAVAS MARIJAS
DZIMŠANAS BAZNĪCA

06.04. Plkst. 16.00

07.04. Plkst. 16.00

08.04. Plkst. 17.00

09.04. Plkst. 12.00

AUGŠKALNES ROMAS KATOĻU
DRAUDZES SV. ĢIMENES BAZNĪCA

09.04. Plkst. 10.00

KALUPES VISSVĒTĀKĀ ALTĀRA
SAKRAMENTA ROMAS KATOĻU
BAZNĪCA

06.04. Plkst. 16.30

07.04. Plkst. 12.00

08.04. Plkst. 16.30

09.04. Plkst. 10.00

10.04. Plkst. 12.00

DUBNAS JĒZUS SIRDS
DRAUDZES KAPELA
(VARŠAVEŅA)

08.04. Plkst. 10.00

SVENTES MIKĒĻA ERCENĢEĻA
ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

06.04. Plkst. 17.00

07.04. Plkst. 16.00

08.04. Plkst. 15.00

09.04. Plkst. 12.00

MEDUMU SVĒTĀ JĀŅA
KRISTĪTĀJA ROMAS KATOĻU
BAZNĪCA

07.04. Plkst. 14.00

08.04. Plkst. 14.00

09.04. Plkst. 10.00

■ IZSOLES

Augšdaugavas novada pašvaldība pārdod mutiskā izsolē ar augšupejošu soli pašvaldības nekustamos īpašumus:

- **2023. gada 18. aprīlī plkst. 09:00** nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4460 004 1917, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 004 1917 0.0585 ha platībā, un atrodas "272", Daugavā, Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 1400

- **2023. gada 18. aprīlī plkst. 09:30** nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4474 006 0253 0.0629 ha platībā, un atrodas "13", Vasarnīcās, Naujenes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 1850.

- **2023. gada 18. aprīlī plkst. 10:00** nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 44600030518, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4460 003 0518 0.3968 ha platībā, un atrodas Kalkūnes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 1260.

- **2023. gada 18. aprīlī plkst. 10:30** nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4450 002 0401, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4450 002 0401 0.42 ha platībā, un atrodas Demeņes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 1450.

- **2023. gada 18. aprīlī plkst. 11:00** nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4450 004 0246, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4450 004 0407 4.16 ha platībā, un atrodas Demeņes pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 5700.

2023. gada 25. aprīlī plkst. 09:00 zemes vienību

(starpģabalu) ar kadastra apzīmējumu 4486 001 0570 0.596 ha platībā, kura ietilpst nekustamā īpašumā "Skrudaliena ZR-7" ar kadastra numuru 4486 001 0570, un atrodas Skrudalienas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 2470.

2023. gada 25. aprīlī plkst. 09:30 zemes vienību (starpģabalu) ar kadastra apzīmējumu 4486 005 0884 1.1299 ha platībā, kura ietilpst nekustamā īpašumā "Zaļumi" ar kadastra numuru 4486 005 0853, un atrodas Skrudalienas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 3370.

2023. gada 25. aprīlī plkst. 10:00 zemes vienību (starpģabalu) ar kadastra apzīmējumu 4492 003 0480 0.49 ha platībā, kura ietilpst nekustamā īpašumā "Amālijas" ar kadastra numuru 4492 003 0480, un atrodas Tabores pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 2040.

2023. gada 25. aprīlī plkst. 10:30 nekustamo īpašumu "Muižnieki P" ar kadastra numuru 4486 005 0608, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4486 005 0608 0.26 ha platībā, un atrodas Skrudalienas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 1330.

2023. gada 25. aprīlī plkst. 11:00 zemes vienību (starpģabalu) ar kadastra apzīmējumu 4468 008 0440 0.0108 ha platībā, kura ietilpst nekustamā īpašumā ar kadastra numuru 4468 008 0440, un atrodas Līksnas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 500.

2023. gada 25. aprīlī plkst. 11:30 nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 4488 004 0169, kas sastāv no zemes

vienības ar kadastra apzīmējumu 4488 004 0169 0.57 ha platībā, un atrodas Svences pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 1400.

Izsolesnotiks Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas, konferenču zālē, Rīgas ielā 2, Daugavpils.

Samaksa par objektiem veicama saskaņā ar izsoles noteikumiem.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties un saņemt Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijā, Rīgas ielā 2, Daugavpilī, 12. kabinetā vai elektroniski pašvaldības tīmekļvietnē:

www.augšdaugavasnovads.lv/pasvaldiba/sabiedriba/ipasumi-majokli/izsoles/nekustama-ipasuma-pardosanas-izsoles/

Reģistrēties izsolei var Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas 12. kabinetā (darbadienās no plkst. 8.00 līdz 15.30), iepriekš pierakstoties pa mob. 29412676, no paziņojuma publicēšanas līdz 2023. gada 14. aprīlim plkst. 15.00, iesniedzot iesniegumu un izsoles noteikumus norādītos dokumentus, iepriekš samaksājot nodrošinājumu 10% no izsoles sākumcenas un reģistrācijas maksu EUR 20.00.

Reģistrācijas maksa jāiemaksā Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas (reģ. Nr.90009117568) norēķinu kontā LV37TREL9807280440200, Valsts kases kods: TREL22.

Nodrošinājums jāiemaksā Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas (reģ. Nr.90009117568) norēķinu kontā LV56TREL980257505700B, Valsts kases kods: TREL22.

Nekustamos īpašumus var apskatīt darbdienās, iepriekš saskaņojot apskates laiku pa mob. 29412676.

VISPASAULES SOCIĀLĀ DARBA DIENA

21. martā tiek atzīmēta Vispasaules sociālā darba diena, tie ir profesionālie svētki darbiniekiem, kas strādā sociālajā jomā. Šogad Vispasaules sociālā darba diena norit ar devīzi "Cienot dažādību, strādājam kopā!". Jau vairāk nekā 30 gadi kopš brīža, kad pašvaldībās veidojās sociālie dienesti, sociālo pakalpojumu iespējas, tas bija laiks, kad katra pašvaldība saprata sociālo darbu dažādi, atšķirīgi.

Divi pēdējie gadi bija pilni izaicinājumiem, gan ar Covid-19 pandēmiju, gan ar ierobežojumiem, gan ar Ukrainas civiliedzīvotāju likteņiem, kas ietekmēja mūsu ikdienas dzīvi. Šajā laika periodā varēja saprast, ka attālināti mēs strādāt nevaram, varbūt tikai nelielā apjomā. Darba specifika pierādīja, ka klientiem bija nepieciešamas klātienas konsultācijas, padoms, pārrunas, palīdzība, mājas vizītes.

Sociālā darba pamatā ir cilvēks, un katrs cilvēks ir vērtība. Sociālais darbs ir par cilvēka cieņu un vērtību, par vienlīdzību un taisnīgumu, par pašnoteikšanās atbalstīšanu un iespēju radīšanu. Katrs gadījums, problēma, tā ir sociālajam darbiniekam pieredze, izaicinājums, prakse. Katram individuāli jāpielāgo sociālā darba metodes un palīdzība, kura sniedz vislabāko rezultātu klientam un gandarījumu darbiniekam. Sociālais darbs ir nemitīga mācīšanās, sevis pilnveidošana,

inovāciju ieviešana, sadarbība ar partneriem, sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

Sociālais darbinieks ir viena no tām profesijām, kuras ikdienas pienākumi ir saistīti ar cilvēku savstarpējām attiecībām – attiecību izzināšanu, spēcīnāšanu un veidošanu, resursu sabalansēšanu, dažādu sabiedrības locekļu vajadzību, savstarpējā atbalsta un palīdzības sistēmu attīstīšanu, cieņas pret dažādību veicināšanu. Tieši tādēļ ārkārtējās situācijas laikā sociālajiem darbiniekiem ir būtiska loma sabiedrībā.

Sociālais darbinieks ikdienā uzklausa, palīdz pārvarēt grūtības, kopā meklē un atrod risinājumus, dažreiz novērš spriedzi sabiedrībā. Visi sociālā darba speciālisti ir neaizstājami savā ikdienā, palīdzot cilvēkiem ar sociāliem pakalpojumiem vai sociālo rehabilitāciju.

I.Ziedonis ir teicis: "Laiki nav svarīgi. Svarīgs ir cilvēks".

Vispasaules sociālā darba dienā pateicos saviem kolēģiem un sociālo pakalpojumu sniedzējiem par godprātīgu darbu un radošu pieeju sociālajā jomā. Novēlu visiem: "Vērtējiet dzīvi kā pašu svētāko, centieties parastajā redzēt skaisto, dāvājiet saviem tuvajiem ģimenēs laimes minūtes, mieru un labestību. Visiem cilvēkiem mieru virs zemes, drošību un veselību!"

Augšdaugavas novada Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova

Mūžībā aizgājuši no 13.02.2023.

Ambeļu pagasts

Ivans Aļeksejevs (03.02.1956. - 22.02.2023.)
Eduards Lomajevs (29.09.1974. - 08.03.2023.)

Bebrenes pagasts

Atis Kļaviņš (26.01.1984. - 25.03.2023.)

Dubnas pagasts

Valentīna Vērdiņa (05.10.1943. - 22.02.2023.)

Dvietes pagasts

Marija Barisa (25.01.1937. - 17.02.2023.)

Eglaines pagasts

Viktors Lukjanskis (01.03.1970. - 04.03.2023.)

Ilūkste

Zelma Kurkle (13.09.1937. - 23.02.2023.)
Vincentis Kūliņš (24.09.1944. - 28.02.2023.)
Rita Lazdāne (11.08.1944. - 16.03.2023.)
Irēna Prokopova (28.08.1937. - 08.03.2023.)
Valērijs Samuilovs (30.08.1954. - 23.02.2023.)
Anna Ūbele (23.08.1930. - 19.03.2023.)

Kalkūnes pagasts

Inna Vencele (15.04.1950. - 06.03.2023.)

Kalupes pagasts

Antoņina Raščevska (02.01.1928. - 13.03.2023.)
Guntars Vītus (16.03.1959. - 05.03.2023.)

Līksnas pagasts

Anna Kokina (22.07.1934. - 20.03.2023.)
Valentīna Liepa (23.11.1930. - 23.02.2023.)
Bronislava Rimicāne (01.04.1927. - 16.03.2023.)
Aivars Rutgalvis (14.06.1967. - 22.02.2023.)
Kazimirs Ušpelis (07.10.1931. - 08.03.2023.)

Majinovas pagasts

Aleksandrs Paškovskis (29.07.1971. - 20.02.2023.)
Georgijs Sisojevs (06.04.1943. - 26.02.2023.)
Jeļena Žare (20.07.1928. - 10.03.2023.)

Medumu pagasts

Fatīna Hatkeviča (25.04.1933. - 23.02.2023.)
Vladimirs Veļikanovs (17.11.1948. - 13.02.2023.)

Naujenes pagasts

Aivars Kreipāns (27.11.1960. - 21.03.2023.)
Regīna Krivošejeva (15.02.1940. - 26.02.2023.)
Emīlija Prokopova (20.12.1934. - 20.03.2023.)
Ivans Puiša (02.01.1947. - 16.02.2023.)
Lidija Usova (31.03.1938. - 15.02.2023.)

Prodes pagasts

Mirdza Rutkauskā (20.10.1940. - 19.03.2023.)

Skrudalienas pagasts

Regīna Antončika (15.12.1932. - 26.02.2023.)
Dorofejs Leonovs (11.06.1944. - 22.02.2023.)

Svences pagasts

Ruslans Lozda (25.01.1982. - 10.03.2023.)
Romualda Trane (28.07.1943. - 08.03.2023.)

Tabores pagasts

Vasīlijs Bļinovs (25.02.1951. - 10.03.2023.)
Francis Kazakevičs (18.06.1940. - 13.02.2023.)

Vaboles pagasts

Georgijs Bakasejevs (02.06.1976. - 27.02.2023.)
Veneranda Putroma (10.06.1941. - 07.03.2023.)

Višķu pagasts

Mečislavs Karlo (02.09.1934. - 25.02.2023.)
Andrejs Kozjars (10.03.2003. - 12.03.2023.)
Valentīna Miglāne (12.11.1931. - 03.03.2023.)

Izsakām līdzjūtību mūžībā aizgājušo tuviniekiem!

SĒLIJAS TŪRISMA TIRGUS ŠOGAD NOTIKS 13. MAIJĀ BEBRENĒ

Jau par tradīciju kļuvušais Sēlijas Tūrisma tirgus šogad aicina uz Bebreni, kur ceturto gadu pēc kārtas pulcēsies tūrisma pakalpojumu sniedzēji, amatnieki, mājražotāji un kopienu pārstāvji no visas Sēlijas.

Jaunā tūrisma sezona Sēlijā tiks atklāta ar virkni aktivitāšu Bebrene vēsturiskajā centrā. Tirgošanās un

tūrisma pakalpojumu reklāmas pie Bebrene dzirnavām notiks no 11.00 līdz 16.00. Dienas laikā darbosies bērnu atrakcijas un apmeklētājus priecēs Sēlijas pašdarbības kolektīvu priekšnesumi.

Kopienas sadarbības tīkls "Sēlijas salas" vadīs nevalstisko organizāciju un kopienu sarunu telti, kurā kopā ar kopienu tūrisma nozares pārstāvjiem spriedīs par gaidāmo tūrisma sezonu, vērtēs esošo tūrisma pakalpojumu kvalitāti un pārrunās citas Sēlijas vēsturiskās zemes aktualitātes.

Pirmo reizi tirgū norisināsies sēļu ēdienu meistarklase, kuru vadīs

profesionāls šefpavārs Ēriks Aleksejevs. Bebrene dzirnavās tiks atklāta mākslinieces Sarmītes Bogdanovičas fotogrāfiju izstāde. Bet pēcpusdienā varēs doties iepazīt Bebreni ar gidu – tiks iedarbinātas gan dzirnavas, gan atvērta Romas katoļu baznīca. Tirgus noslēgsies ar etnokompānijas "Zeidi" no Rīgas koncertu un lustīgiem latviešu dančiem.

Savukārt dienu iepriekš, 12. maijā, pulksten 10.00, tūrisma nozares profesionāļi un citi interesenti aicināti pieslēgties Sēlijas Tūrisma konferencei, kas tiks straumēta "Sēlijas salu" Facebook un YouTube kontā. Konferencē varēs

uzzināt kopienu tūrisma aktualitātes Sēlijā, Aizkraukles, Augšdaugavas un Jēkabpils novada jaunumus tūrismā un Sēlijas tūrisma uzņēmēju un kopienu pieredzes stāstus.

Tirgum pieteikties aicināti mājražotāji, zemnieki, amatnieki, pārtikas ražotāji, kā arī tūrisma pakalpojumu sniedzēji un kopienas, kas vēlas reklamēt savu objektu vai kopienu tūrisma galamērķi. Dalībnieku reģistrācija notiek, aizpildot elektronisku anketu.

Pasākums tiek organizēts ar Augšdaugavas novada pašvaldības atbalstu.

PROGRAMMA:

SĒLIJAS TŪRISMA KONFERENCE 2023

12. maijā no 10.00 līdz 14.00 tiešsaistē

Detalizēta programma tiks izziņota drīzumā!

Konference tiks straumēta "Sēlijas salu" Facebook un YouTube kontā.

IV SĒLIJAS TŪRISMA TIRGUS

13. maijā Bebrene no 11.00 līdz 16.00

- 11.00–16.00 Sēlijas Tūrisma tirgus;
- 11.00–16.00 Piepūšamās atrakcijas bērniem;
- 11.00–15.00 Sēlijas pašdarbības kolektīvu priekšnesumi;
- 11.30 Šefpavāra Ērika Aleksejeva sēļu ēdienu meistarklase;
- 12.00 Sarmītes Bogdanovičas fotogrāfiju izstādes atklāšana Bebrene dzirnavās;
- 12.00–14.00 Nevalstisko organizāciju un kopienu sarunu teltis;
- 12.30 Bebrene dzirnavu iedarbināšana ar gidu;
- 13.00 Ekskursija ar gidu Bebrene vēsturiskajā centrā un Romas katoļu baznīcā;
- 15.00 Etnokompānijas "Zeidi" (Rīga) koncerts un danči.

Ceturto Sēlijas tūrisma tirgu rīko kopienu sadarbības tīkls "Sēlijas salas", Bebrene pagasta Tūrisma informācijas punkts un Bebrene pagasta pārvalde sadarbībā ar Sēlijas pašvaldību tūrisma informācijas centriem, Sēlijas tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un kopienām.

Informāciju sagatavoja: Jānis Dzimitāis, kopienu sadarbības tīkla "Sēlijas salas" sabiedrisko attiecību un tūrisma speciālists

NORITĒJA PASĀKUMS "ZIEMAS PRIEKI"

11. martā Ilūkstes kultūras un mākslas centrā noritēja pasākums "Ziemas prieki", kura ietvaros Augšdaugavas novada un ciemiņu deju kolektīvi aizvadīja sadanci, kas tika veltīts, gatavojoties Vispārējiem Dziesmu un Deju svētkiem Rīgā.

"Šovakar jūs patiešām parādījāt, kas esat mūžīgais dzinējs, ka esat nebeidzamais enerģijas lādiņš. Paldies, ka šajā koncertā nodevāt brīnišķīgo noskaņu, kas sagaidīs visus jūs Vispārējos Dziesmu un Deju svētkos. Mūsu novada deju kolektīvu priekšā vēl sagaida deju skate, tādēļ novēlu, lai savas prasmes jūs parādītu vislabākajā veidā," teic Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldes vadītāja Ināra Mukāne.

Sadancī piedalījās 11 kolektīvi: tautas deju ansamblis "Liesma" (Rīga), jauniešu deju kolektīvs "Aisma", "Ance" un "Druvāni", "Vīmyns" (Rēzeknes novada Feimaņu pagasts), senioru deju kolektīvs "Ozolziļes", vidējās paaudzes deju kolektīvs "Pilskalne", "Dviete" un "Lakši", "Ezerzvani" un "Daugaveņa".

Ilūkstes kultūras un mākslas centra vadītāja Indra Madarniece pateicās pasākuma dalībniekiem par pieliktajām pūlēm gatavojoties, lai pasākums varētu notikt.

Pasākuma izskaņā kolektīviem un to vadītājiem tika pasniegtas pateicības par piedalīšanos.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

SPORTS

KSENIJAI KOZLOVAI AUGSTVĒRTĪGS REZULTĀTS BALTIJAS U-18 KOMANDU ČEMPIONĀTĀ VIEGLATLĒTIKĀ

25. februārī Valmierā notika gadskārtējais Baltijas U-18 komandu čempionāts telpās vieglatlētikā. Latvijas izlases komandu 400 m skrējienā pārstāvēja Augšdaugavas novada sporta skolas vieglatlēte Ksenija Kozlova, kura sīvā konkurencē ieņēma 3. vietu, uzrādot 15 gadu vecumā brīnišķīgu rezultātu - 59.22 sek, uzstādot jaunu Augšdaugavas novada rekordu. Šis rezultāts ir sezonas labākais Latvijā U-18 vecuma grupā telpās.

Šoreiz komandu cīņas uzvarētāji bija igauņu jaunieši ar 186 punktiem, otrie - Latvijas vieglatlēti par 12 punktiem mazāk, trešie - lietuvieši ar 151 punktu.

Paldies Augšdaugavas novada sporta skolas trenerim Dmitrijam Hadakovam par audzēknes sagatavošanu un teicamu rezultātu!

LAD INFORMĀCIJA

PALĪDZĪBA VIENOTO IESNIEGUMU AIZPILDĪŠANĀ!

Aprīlī un maijā Lauku atbalsta dienesta Dienvidlatgales RLP speciālisti dosies izbraukumā uz novada pagastiem, lai palīdzētu LAD klientiem aizpildīt 2023. gada Vienotos iesniegumus platību maksājumu saņemšanai.

Datums	Vieta	Laiks
24. aprīlis	Bīķernieki	9.30-15.00
25. aprīlis	Medumi	9.30-15.00
26. aprīlis	Vabole	9.30-15.00
27. aprīlis	Vecsalienas pils	9.30-15.00
28. aprīlis	Naujene	9.30-15.00
8. maijs	Demene	9.30-15.00
10. maijs	Tabore	9.30-15.00

PUBLISKĀ Apspriešana

Līksnas un Nīcgales pagastu pārvaldes izsludina publisko apspriešanu par atļauju koku ciršanai projekta "Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Patarnieki) posma 201,56 - 212,20 km pārbūve" īstenošanai Augšdaugavas novada Līksnas un Nīcgales pagastu administratīvajā teritorijā.

Koku ciršana paredzēta Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Patarnieki) posma 201,56 - 212,20 km ceļa zemes nodalījuma joslā un atsavināmās platības robežās.

Izteikt savus priekšlikumus un ierosinājumus var Līksnas pagasta pārvaldē (mob. tālr.: 26590341) un Nīcgales pagasta pārvaldē (mob. tālr.: 29131129) no 1. līdz 14. aprīlim ieskaitot.

Publiskā apspriešana notiks 20. aprīlī, plkst. 10.00, Līksnas pagasta pārvaldes telpās, plkst. 13.00 Nīcgales pagasta pārvaldes telpās.

SEKOJIET LĪDZI AUGŠDAUGAVAS
NOVADA PAŠVALDĪBAS AKTUALITĀTĒM

facebook.com/AugsdaugavasNovads

instagram.com/augšdaugavas_novads

izdevumā „Augšdaugavas Novada Vēstis”

www.augšdaugavasnovads.lv

AugsdaugavasNovadaPasvaldiba

APsVEIKUMS

PRIECĪGAS LIELDIENAS!

GAIŠUS, LĪKSMUS,
ĢIMENISKUS UN MIERPILNUS
ŠVĒTKUS!
LAI LIELDIENU PRIEKs IENĀK
KATRĀ MĀJĀ!

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBA

KONKURSS

ŠPOĢU MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLAS AUDZĒKŅU PANĀKUMI GRAFIKAS UN TĒLNICĪBAS KONKURSĀ “DZĪVE KĀ KOŠUMS”

Jau astoto reizi Aizputes Mākslas skola sadarbībā ar Mārtiņa Freimaņa fondu organizē konkursu "Dzīve kā košums". Šī gada konkursa tēma bija "Mūzika un kustība". Darba izpildes tehnika: grafika vai tēlniecība.

Konkursā piedalījās profesionālās ievirzes, profesionālās vidējās izglītības mākslas skolu audzēkņi un mākslas tehnikumu audzēkņi no visas Latvijas.

Kopumā konkursam tika iesniegti un izstādē aplūkojami 232 grafikas un 92 tēlniecības darbi. Žūrija atzīmēja, ka konkursā iesūtītie darbi katrs ir

ar savu odziņu, ideju un tehnisko izpildījumu. Tāpēc žūrijai nebija viegli izvērtēt daudzos darbus. Gala rezultātu noteica kopā saskaitītie punkti.

Arī Špoģu mūzikas un mākslas skolas izglītojamie šajā konkursā saņēma augstus vērtējumus: grafikā 12-15 vecuma grupā skatītāju simpātiju izcīnījusi Māriete Smirniņa, tēlniecībā 9-11 vecuma grupā -

II vieta Nikolajam Obrazcovam, tēlniecībā 16-18 vecuma grupā - I vieta Svetlanai Kirillovai, tēlniecībā 16-18 vecuma grupā - II vieta Laurencijai Liepai.

Esam priecīgi par mūsu skolas jauno mākslinieku sasniegumiem!

Paldies pedagogiem Valdim Grebežam un Ērikam Valpēteram par izglītojamo sagatavošanu konkursam.

Apsveicam

No 2023. gada 15. februāra Augšdaugavas novada iedzīvotāju ģimenēs dzimuši 8 bērniņi, no tiem 4 meitenes, 4 - puikas.

Martā Augšdaugavas novada dzimtsarakstu nodaļā laulību noslēdza 11 pāri, 4 pāros - novada iedzīvotāji.

Augsdaugavas novada pašvaldības bezmaksas izdevums „Augsdaugavas Novada Vēstis”
Izdevējs: Augšdaugavas novada pašvaldība, Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401
Tirāža - 9240 eks., izdevums iznāk vienu reizi mēnesī
Iespiests: SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Mūkusalas ielā 15A, Rīga
Izdevums iznāk kopš 2022. gada 3. februāra

Atbildīgie par izdevumu: Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās administrācijas Informācijas un sabiedrisko attiecību nodaļa, e-pasts: vestis@augšdaugavasnovads.lv
Par raksta saturu un faktu precizitāti atbild tā autors.
Paldies visiem, kuri palīdzēja informatīvā izdevuma tapšanā!